

ODJECI

IZ ŽIVOTA PROVINCIJE PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Školskih sestara franjevača - SPLIT, Lovret

God. 2009./XXXIX.

Br. 4/155

SADRŽAJ

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE.....	3
IZ GENERALATA	
Okružnica za došašće i Božić.....	4
Nove provincijalne uprave u Argentini i u Paragvaju.....	6
IZ PROVINCIJALATA	
Duhovne vježbe 2010. godine.....	7
Pismeno savjetovanje za izbor provincijalne predstojnice.....	8
Sa sjednica Provincijalnoga vijeća.....	9
Obavijesti.....	10
ZBIVANJA I OSVRTI	
Jubileji redovničkoga života.....	13
Razgovor uz biserni jubilej.....	14
Priznanje.....	19
Misijski mjesec.....	19
Pismo iz Lemonta.....	20
Trajni odgoj – seminari.....	21

Da zapjevam Gospodinu!	24
Hvaljen budi, Gospodine moj!	26
Biti na putu	27
Duhovne obnove za mlade	28
Krist Kralj – Kralj mog srca?	31
Kućne predstojnice i provincijalna predstojnica <i>Zajedno – u duhu sv. Franje</i>	31
I vjernice i građanke	33
Stajati pred Bogom u istini i ljubavi.....	33
JEKA IZ AFRIKE	
Ulazak u novicijat.....	35
Škola molitve.....	36
Blagoslov gostoprimstva	37
Himna župe Duha Svetoga u Luhwinji	38
Skakavci	39
BOŽIĆNE ČESTITKE.....	
NAŠI POKOJNICI	
Sestre naše Kongregacije.....	44
Roditelji sestara	44
Mate Čotić	44
Luca Džimbeg	45
IZ ŽIVOTA NAŠE KONGREGACIJE	
Iz generalne kuće.....	46
Iz Rimske regije.....	47
Iz Mariborske provincije	48
Iz Splitske provincije.....	49
Iz Tršćanske provincije	50
Iz Lemontske provincije.....	51
Iz Mostarske provincije	53
Iz Bosansko-hrvatske provincije	54
Iz Austrijsko-koruške provincije.....	55

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova školskih sestara franjevnika Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9

Uređuje: s. Marija Petra Vučemilo

tel. 021/ 319-805; faks 021/ 319 358
e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr
skype: skolskesestreLovret
www.skolske-sestre-franjevke.hr

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE

Drage sestre!

Kada je papa Ivan Pavao II. jednom u božićno vrijeme pohodio franjevačko svetište prvih jaslica u Grecciu, potaknuo je franjevce i franjevke da suvremenom svijetu nose Blagu vijest koja je navještaj nade, pomirenja i mira. "Búдите Krista, rekao je, u srcu svih tjeskobnih i obnevoljenih ljudi. Postanite za sve ljude čuvari i svjedoci nade koja ne vara."

Ovaj nadahnuti poticaj zasigurno se oslanja na viđenje kreposna čovjeka koji je, kako bilježi Toma Čelanski, vidio Božjega Sveca, Franju, kako pristupa Djetešcu da ga probudi. "To viđenje nije bilo neumjesno jer je Dijete Isus bilo zaboravljeno u srcima mnogih ljudi u kojima je djelovanjem milosti po njegovu sluzi Franji bilo probuđeno". (1Čel 86)

Nije li i danas kod mnogih naših suvremenika, ljudi iz naših sredina, izgubljen i iskrivljen smisao došašća i slavljen Božića? Usprkos gospodarskoj krizi, potrošačko društvo sve više nudi i nameće samo izvanjsku proslavu Božića. Puno toga se u našoj kulturi i našem društvu u predbožićno vrijeme predstavlja važnijim od budnosti i otvorenosti za novorođenoga Spasitelja. Propagandni programi iz dana u dan svojom prodornošću nameću idiličnu sliku Božića i božićnih blagdana, ali nažalost, često bez Isusa. Tako se stvara ozračje koje potiskuje istinsku, duboku čovjekovu čežnju za Bogom, za njegovim dolaskom.

S druge strane, situacija i ozračje u kojem Božić očekuju naše sestre u Africi obilježeno je, osim siromaštvom i bijedom, i trajnom nesigurnošću i nasiljem. Neprestano se ugrožavaju osnovna prava i dostojanstvo čovjeka. U posljednje vrijeme ozbiljno se ugrožava život i djelovanje katoličkih misionara. No, usprkos svemu tome, i nakon dugogodišnjih ratnih neprilika, zadivljujući su primjeri življene kršćanske nade i adventske postojanosti u iščekivanju.

Doista, ništa nije važnije od mogućnosti da se Isus rodi u svakom ljudskom srcu. Možemo li kod ljudi našeg vremena i našega okruženja poticati i buditi snažniju čežnju za tim, da događaj Kristova rođenja bude stvarno, živo središte svekolikog slavlja, *događaj spasenja*?

Znamo da uspavanoga čovjeka može probuditi samo onaj tko je budan. U liturgiji došašća na poseban način, za sve nas, odjekuje poziv na budnost i aktivno sudjelovanje u buđenju novoga života, nove nade u ovome svijetu, najprije u zajednici u kojoj živimo, a potom i u društvenoj i široj crkvenoj zajednici.

Budnost je kršćanska eshatološka vrlina. Ona se ne postiže odjednom, stječe se postupno. Budnost može i treba postati način našega vjerničkoga života. Potrebno je da s tananom pozornošću oslušujemo riječ Božju, da trajnom molitvom podržavamo probuđenost nas samih, da budemo u budnom doticaju s događajima u našem svakodnevnom životu, da vjerničkim promišljanjem pratimo važne događaje i promjene u Crkvi i svijetu, da naučimo u svemu zapažati i cijeniti dobro, pa i najmanje, osobito u našim međusobnim odnosima.

Bog je u Isusu rođenom u Betlehemu postao stvarnim čovjekom, uzeo je našu ljudsku narav. Neka proslava njegova rođenja svaku od nas probudi na novo rođenje, da mi možemo biti buditelji i svjedoci nade, pomirenja i mira.

U tim željama neka je svima radostan Božić i blagoslovljena nova godina!

Vaša s. Klara

IZ GENERALATA

Prot.n. 309c/2009.

Svim sestrama Kongregacije

Došašće 2009.

Drage sestre!

On mora rasti, a ja se umanjivati. (Iv 3,30)

Još jednom nam je i ovim došašćem darovano vrijeme da uronimo dublje u tajnu Božjeg dolaska, u tajnu utjelovljenja, u otajstvo Riječi koja je tijelom postala. Riječi koja čovjekom postade, nama u svemu jednakim osim u grijehu.

Franjo je slavio Božić više od drugih blagdana smatrajući da se Krist upravo od dana svoga rođenja zauze da nas spasi. O Franji su zapisali njegovi biografi kako je meditirao neprestano Kristove riječi, a naročito poniznost utjelovljenja (1Čel 84).

Što za nas znači slaviti Božić, što u nama izazivaju jaslice koje s toliko žara i domišljatosti pravimo, što nam govori Dijete u njima? Da li i nama posvješćuju kako se u njima časti jednostavnost, uzvisuje siromaštvo, hvali poniznost (1Čel 85)? Kakve veze s mojim životom ima utjelovljenje Božje?

Inscenirajući žive jaslice u Grecciu Franjo je želio “dotaknuti” čovječstvo Božje, nježnost Božju; to je htio za sebe, za braću, za cijeli svijet. On je meditirao otajstvo Božića u dubinu. Njegov pogled sezao je onkraj pojavnog i vidio je sve stvoreno od Boga kao otajstvo, kao zajedništvo božanskog života. U božanskom Djetetu sve je postajalo jedno. I skriveno je postalo vidljivo.

Božanski život se očituje u lomnosti našeg ljudskog života, kroz njegove sjene i njegove mračne momente, kroz sve što jesmo i što nam se događa. Očituje se u svemu stvorenom. Zato ne možemo primiti, prihvatiti božanski život a da ne poštujemo svaki život: ljudski na prvom mjestu. Ne možemo iskusiti božanski život bez bratstva sa svim stvorenim, bez bratstva u prvom redu s onima s kojima živimo, s kojima nas veže isti poziv.

Bog, da bi se rodio u čovjeku, treba čovjeka. Mi smo “kuća” njegova, ako mu otvorimo vrata. Prihvatiti da se Krist utjelovio znači vjerovati da trebam postati kao Krist. On se treba roditi u nama i rasti. *On treba da raste, a ja da se umanjujem*, kaže Ivan Krstitelj (Iv 3,30). To je trajan proces suobličenja Kristu, prepoznatljiv kao hodočasnički put na kojem smo *trajno razapete između iskustva da smo susrele Krista već i svijesti da ga nismo još prihvatile u potpunosti* (Zaključni dokument Vrhovnog kapitula 2005., Uvod).

Zato je svatko od nas pozvan da se učini – Riječ i Utjelovljenje Božje. Primile smo Kristov život, ali trebamo hoditi prema njegovoj punini. Došao je da među nama bude živa prisutnost opraštanja, milosrđa i navještaj novog svijeta ocrtanog u blaženstvima. I pozvao nas je da mi budemo takva prisutnost u svijetu, u sredini u kojoj živimo. Među sestrama s kojima živimo. Sv. Franjo bi rekao da *ga po kreposti božanske ljubavi te čistom i iskrenom savjesti nosimo u svom srcu i u svom tijelu; radamo ga kreposnim djelima koja drugima moraju svijetliti kao primjer* (1P 10,9).

Božić je blagdan koji nas uvijek iznova stavlja pred pitanje: kakav je Krist u kojeg vjerujem? Vjerujem li u Krista koji se stvarno utjelovio da bismo i mi postale Riječ i Utjelovljenje Božje, prisutnost Božja, nježnost Božja njegovo milosrđe i praštanje?

Došašće, u kojem nas liturgija neprestance poziva da pripravimo put Gospodinu koji dolazi, milosna je prilika da pred Njega stavimo sve svoje velike želje, težnje i čežnje, svoje govorenje i svoje postupke te da se upitamo kakve veze On, Krist, ima s njima.

S ovim mislima pozdravljam vas srdačno želeći da mir i radost onog koji je Mir naš bude uvijek s vama. Sretan Božić i blagoslovljena Nova godina!

s. M. Natalija Palac, vrhovna predstojnica

Prot. n. 1005/2009.

*Provincijalnim vijećima i
svim sestrama naše Kongregacije*

Predmet: Nove provincijalne uprave u Argentini i u Paragvaju

Drage sestre!

Na redovitom provincijalnom kapitulu, održanom u Argentini od 9. do 12. studenoga 2009., izabrana je nova uprava provincije San José:

s. M. Graciela Pereiro	provincijalna predstojnica
s. M. Ruth Mendoza	provincijalna zamjenica
s. M. Lucila Rodriguez	provincijalna savjetnica
s. M. Alejandra Barrera	provincijalna savjetnica
s. M. Valentina Rojas	provincijalna savjetnica

Na redovitom provincijalnom kapitulu, održanom u Paragvaju od 17. do 20. studenoga 2009., izabrana je nova uprava provincije Nuestra Señora de la Asunción:

s. M. Margarita González	provincijalna predstojnica
s. M. Lourdes López	provincijalna zamjenica
s. M. María Fátima Dittrich	provincijalna savjetnica
s. M. Romualda Escobar	provincijalna savjetnica
s. M. Lidia Beatriz Molinas	provincijalna savjetnica

Na sjednici vrhovnoga vijeća 1. prosinca 2009., sukladno kan. 625 § 3 Zakonika kanonskog prava, vrhovna predstojnica sa svojim vijećem potvrdila je izbor novih uprava ovih dviju južnoameričkih provincija.

Mir vam i dobro.

s. M. Natalija Palac, vrhovna predstojnica

Grottaferrata, 2. prosinca 2009.

IZ PROVINCIJALATA

Br. 154/2009.

Split, 14. studenoga 2009.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Duhovne vježbe 2010. godine

Drage sestre!

Dostavljam vam raspored duhovnih vježba za 2010. godinu:

- I. Zadar, 3.-9. siječnja 2010., fra Ante Akrap
- II. Split, 17.-23. siječnja 2010., fra Mirko Kemiveš
- III. Split, 21.-27. veljače 2010., fra Ivan Dugandžić
- IV. Zadar, 15.-21. ožujka 2010., fra Diego Deklić
- V. Zadar, 5.-11. travnja 2010., fra Pero Vrebac
- VI. Zadar, 23.-29. svibnja 2010., fra Rožo Brkić
- VII. Zagreb, 20.-26. lipnja 2010., fra Ratko Radišić

Molim vas da svoje sudjelovanje na vrijeme prijavite kućnoj predstojnici u samostanu u kojem planirate biti na duhovnim vježbama.

Prema našem Provincijskom planu i u duhovnim vježbama želimo zaustaviti pogled na sv. Franji i produbljivati temu *Zajedno – u duhu sv. Franje*.

Milošću Božjom duboko preobražen, Franjo je običavao svoje vrijeme posvetiti dijelom za dobro bližnjega, a dijelom za samotnu kontemplaciju. Stoga se često povlačio u *mjesto mira i tišinu samoće*. U samoći i sabranosti je živio *sveti dodir s Bogom, božansku bliskost*. Tu je želio spoznati što bi Gospodinu bilo milije da učini, tu je želio i otresti prašinu ukoliko ga se uhvatila u hodu svijetom (usp. 1Čel 91).

U sabranosti duhovnih vježba otkrijmo i mi put do nutarnjega sklada, pronađimo izvor evanđeoskoga navješćaja i radosti života u zajednici i sa svim ljudima.

Uz srdačan sestrinski pozdrav

s. Klara Šimunović, provinc. predstojnica

Br. 153/2009.

Split, 10. studenoga 2009.

Svim sestrama Provincije

Predmet: Pismeno savjetovanje za izbor provincijalne predstojnice

Drage sestre!

U pripremi za redoviti Provincijalni izborni kapitul, Pravilnik provincijalnog kapitula, čl. 29, propisuje pismeno savjetovanje za izbor provincijalne predstojnice.

Dostavljamo vam glasovnicu s pečatom Provincije i pozivamo vas da predložite sestre koje po savjesti smatrate prikladnima za provincijalnu predstojnicu.

Prema našim Konstitucijama, t. 163, provincijalna predstojnica treba imati najmanje 35 godina života i 10 godina od polaganja doživotnih zavjeta.

Prema Odredbama, *prijedlozi sestara imaju savjetodavnu vrijednost. Provincijalni kapitul na temelju popisa sestara, koje su predložile sestre iz Provincije, bira tajnim glasovanjem i apsolutnom većinom glasova provincijalnu predstojnicu, a zatim provincijalne savjetnice* (čl. 108g).

Valjane su samo one glasovnice na kojima je pečat provincije i imena (ime i prezime) ne više od triju sestara, uzevši u obzir 163. čl. Konstitucija (Pravilnik provincijalnog kapitula, čl. 30).

Nevažeće su: prazne glasovnice, glasovnice s ponovljenim imenom, glasovnice s više od tri imena, glasovnice s imenom provincijalne predstojnice koja završava službu (Pravilnik provincijalnog kapitula čl. 31).

Potrebno je proučiti i ostale točke Odredaba, VI. poglavlje, koje se odnose na izbor sestara za vodeće i upravne službe u zajednici.

Molimo vas da glasovnice dostavite Provincijalatu do 31. siječnja 2010. godine. Glasovnice će biti prebrojene na zasjedanju Provincijalnoga kapitula koji će se održati od 10. do 14. veljače 2010. godine u provincijalnom središtu u Splitu, Lovretska 9.

Neka nas Svevišnji Gospodin nadahnjuje, vodi i prati!

Uz srdačan pozdrav

s. Klara Šimunović, provinc. predstojnica

SA SJEDNICA PROVINCIJALNOGA VIJEĆA

Split, 10. listopada 2009.

Učinjen je osvrt na događanja od prošle sjednice: primopredaja službe kućne predstojnice u zajednici sestara u franjevačkom samostanu u Omišu, završna trodnevna proslava 800. obljetnice Franjevačkog reda u Zagrebu, susret animatora za zvanja u organizaciji Vijeća za sjemeništa i zvanja HBK i HKVRP i HUVRP, seminar za medicinske sestre redovnice u organizaciji HUVRP, proslava jubileja redovničkog života naših sestara.

Razmotreno je djelovanje Doma za studentice u našem samostanu u Zagrebu. Potrebno je obnoviti Pravilnik o kućnom redu u domu i prilagoditi ga novim okolnostima.

Prema Statutu dječjeg vrtića *Jordanovac* imenovano je upravno vijeće:

- s. Andrea Nazlić, članica provincijalnoga vijeća
- s. Bonifacija Barun, članica provincijalnoga vijeća
- s. Kruna Plazonić, predstavnica područnog vrtića u Kaštel Lukšiću
- s. Miranda Škopljanac-Maćina, predstavnica područnog vrtića u Zadru
- s. Ljiljanka Marić, odgojiteljica u matičnom vrtiću
- s. Helena Rašić, odgojiteljica u matičnom vrtiću
- s. Margarita Marušić, kućna predstojnica

Imenovane su članice Sekcije za predškolski odgoj:

- s. Anka Cvitković
- s. Kruna Plazonić
- s. Miranda Škopljanac-Maćina

Razgovaralo se o tijeku rada na novim Konstitucijama, prijevodu teksta na hrvatski jezik, potrebnoj pravnoj i jezičnoj lekturi.

Od gospodarstvenih radova u posljednje vrijeme istaknuto je uređenje samostanske kapele na Lovretu: bojanje, nabava novih klupa i novih rasvjetnih tijela, postavljanje rukohvata uz stepenice ispred crkve; u Zadru je natkriven ulaz u veliku dvoranu.

S. Klara je izvijestila o razgovoru s provincijalom fra Željkom Tolićem o djelovanju naših sestara u samostanima Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja i mogućoj izmjeni pojedinih točaka dosadašnjih ugovora.

Split, 20. studenoga 2009.

Uz tekuća gospodarstvena pitanja razmotrena su i pitanja vezana uz neke nekretnine. Kuća u Pagu, ostavština gđe Katice Crnarić s. Bernardici Jenjić, koju je više desetljeća bespravno koristio Brodokomerc, presudom Trgovačkog suda u Zagrebu utvrđeno je da je naše vlasništvo.

Pitanje vlasništva nekretnina u Trpnju nikada nije bilo do kraja razriješeno. U posljednje vrijeme pojedini nasljednici pokojne Danice Belin žele vlasništvo i traže uknjižbu nekih čestica zemljišta i zgrada koje sestre koriste. U tijeku je postupak kod Ureda za katastar u Orebiću da se istraži povijesni slijed upisa nekretnina u posjedovni list.

Razgovaralo se o tijeku priprema za Provincijalni kapitul i izvješćima koja se imaju pripremiti za kapitul.

Sestre su upoznate s dodjelom priznanja i profesionalnim napretkom nekih sestara, te s promjenama u daljnjem djelovanju pojedinih sestara.

Na temelju zapisnika sjednice Misijskog vijeća od 13. listopada 2009. godine i komunikacije provincijalne predstojnice sa sestrama, članice vijeća su upoznate sa stanjem u zajednici sestara u DR Kongu.

S. Klara je ukratko izvijestila o proslavi 100. godišnjice života i djelovanja naših sestara u Sjevernoj Americi i o stanju u toj provinciji. Tom prigodom održan je i sastanak vrhovne predstojnice s. Natalije Palac sa svim nazočnim provincijalnim predstojnicama.

S. Klara je izvijestila o plenarnom zasjedanju HUVRP i HKVRP na kojem je sudjelovala u Zagrebu, a s. Ljiljanka o susretu braće i sestara Trećeg samostanskog reda sv. Franje u Zagrebu.

Razmotreni su dopisi pristigli od zadnje sjednice.

s. Marija Petra Vučemilo, provinc. tajnica

OBAVIJESTI

Početak novicijata

Dana 3. listopada 2009. godine u kući odgoja u Ngubi, Bukavu, kanonsku godinu novicijata započele su s. Pascaline Kavugho Kagheni i s. Brigitte Nsimire Noëlla Machumu.

S. Pascaline imendan slavi 17. svibnja, a s. Brigitte 23. srpnja.

Prvi zavjeti

Na svetkovinu sv. Franje u samostanskoj kapeli sv. Klare u Ngubi, Bukavu, prve redovničke zavjete položila je s. Justine Kavugho Vumilia u ruke s. Mirabilis Višić, povjerenice sestara u DR Kongu. Euharistijsko slavlje predvodio je mons. Pierre Bulambo, generalni vikar nadbiskupije Bukavu. Na slavlju su sudjelovale naše sestre iz sve četiri zajednice, rodbina i prijatelji s. Justine.

Obnova zavjeta

S. Lidija Bernardica Matijević je na svetkovinu sv. Franje u Splitu obnovila zavjete na godinu dana u ruke provincijalne predstojnice s. Klare Šimunović.

Proslava jubileja redovničkog života

Proslava jubileja redovničkoga života bila je na svetkovinu sv. Franje u Splitu. Proslavi je prethodila duhovna obnova za jubilantkinje 70. i 50. obljetnice pod vodstvom fra Vlatka Badurine u Zadru, te hodočašće u Nin i u Krasno. Nakon proslave sestre koje su proslavile 25. obljetnicu hodočastile su u Svetu zemlju.

100. obljetnica u Lemontu

Naše sestre Lemontske provincije proslavile su 18. listopada 100. obljetnicu života i djelovanja u Sjevernoj Americi. Tom prigodom posjetile su ih vrhovna predstojnica s. Natalija Palac i sve provincijalne predstojnice naših provincija iz Europe, među njima i naše provincijalna predstojnica s. Klara Šimunović.

Naše misionarke

S. Mislava Prkić je od sredine mjeseca listopada 2009. do sredine mjeseca siječnja 2010. godine na redovitom odmoru u domovini. Moglo bi se reći da je to radni odmor. Naime, s. Mislava obilazi razne župe, škole, skupine i pojedince te svjedočeći o teškom stanju u DR Kongu

animira ljude dobre volje za pomoć kongoanskom narodu, osobito djeci i mladima za koje naše sestre skrbe. I s. Blaženka Barun tijekom svog višemjesečnog boravka u domovini iz zdravstvenih razloga, također upoznaje javnost s djelovanjem naših sestara misionarka.

Bolesne sestre

U zadnje vrijeme na bolničkom liječenju bile su s. Silvija Vrdoljak u Zagrebu i s. Noëlla Kajibwami Namasonga u Nyantende.

Plenarno zasjedanje HUVRP i HKVRP

Provincijalna predstojnica s. Klara Šimunović je 27. i 28. listopada 2009. u Zagrebu sudjelovala na plenarnom zasjedanju HUVRP i HKVRP. Tom je prigodom s. Nela Gašpar održala predavanje na temu *Redovništvo proročki znak svijetu*. Izabrano je novo vodstvo Unije i Konferencije, te su obnovljena članstva pojedinih komisija. Naša s. Željka Čeko i nadalje ostaje članicom povjerenstva za trajni odgoj redovnica, a s. Judita Čovo članicom komisije za komunikaciju i tisak.

Susret braće i sestara

Trećeg samostanskog reda sv. Franje

Dana 14. studenoga o. g. u samostanu sestara sv. Križa na Vrhovcu u Zagrebu održan je godišnji susret braće i sestara Trećeg samostanskog reda. Naša s. Judita Čovo tom je prigodom održala predavanje pod naslovom *Hvaljen budi Gospodine moj*.

Sastanak kućnih predstojnica

U provincijalnom središtu u Splitu održan je 5. prosinca o. g. godišnji sastanak kućnih predstojnica s provincijalnom predstojnicom. Sastanak se odvijao na temu *Zajedno - u duhu sv. Franje*.

Seminar za juniorke

U kući naših sestara Bosansko-hrvatske provincije u Tučepima održan je od 4. do 6. prosinca o. g. seminar za sestre s privremenim zavjetima naših triju provincija: splitske, mostarske i bosansko-hrvatske. Seminar je predvodio fra Ante Vučković na temu *Stajati pred Bogom u istini i ljubavi*.

Priznanja i imenovanja

S. Mari Pervan je, na prijedlog Učiteljskog vijeća Osnovne škole dr. Franje Tuđmana u Kninu, u povodu Svjetskog dana učitelja Šibensko-kninska županija dodijelila priznanje za uspješan, kvalitetan i kreativan rad.

S. Klaudija Todorić, psihologinja u Osnovnoj školi Marjan u Splitu, promaknuta je u zvanje stručnog suradnika mentora.

S. Danijela Kovačević, vjeroučiteljica u Medicinskoj školi Ante Kuzmanića u Zadru, imenovana je voditeljicom županijskog stručnog vijeća vjeroučitelja Zadarske županije.

Susret katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka

Redoviti cjelodnevni susret sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka naše zajednice održat će se 2. siječnja 2010. godine u Splitu na Lovretu. Tema susreta je *Osobni ulog – uvjet za život zajedno*. Predavanje na tu temu održat će fra Zvonimir Brusač.

Duhovna obnova za kandidatkinje

Duhovna obnova za kandidatkinje naših triju provincija: splitske, mostarske i bosansko-hrvatske bit će 8. i 9. siječnja 2010. godine u Splitu, na Lovretu. Voditelj će biti fra Ante Udovičić.

Provincijalni kapitul

Redoviti provincijalni kapitul slavit ćemo od 10. do 14. veljače 2010. godine u provincijalnom središtu u Splitu. Kapitolu će predsjedati s. Natalija Palac, vrhovna predstojnica. U prvom dijelu kapitula sagledat će se život i djelovanje u proteklom šestogodištu i razmotriti aktualno stanje u Provinciji. Duhovna obnova za sve članice kapitula bit će 12. veljače, a izbor provincijalne predstojnice i članica provincijalnog vijeća 13. veljače. Završetak kapitula predviđa se 14. veljače.

Obljetnice redovničkoga života 2010.

50. obljetnicu slave sestre koje su novicijat započele 8. rujna 1960. godine:

- s. Tihoslava Bilokapić
- s. Vitomira Damjanović
- s. Eugeniya Bešlić
- s. Ilinka Lovrić
- s. Genoveva Milanović
- s. Ivanka Mravak
- s. Tatjana Labrović

10 godina od doživotnih zavjeta obilježavaju sestre koje su doživotne zavjete položile 2. veljače 2000. godine:

- s. Filipa Smoljo
- s. Natanaela Radinović

Rodendani sestara 2010.*90 godina*

- s. Skolastika Rančić 26. siječnja
- s. Vladimira Runje 24. listopada

85 godina

- s. Dionizija Balajić 23. ožujka
- s. Matilda Čarić 23. srpnja
- s. Berhmana Nazor 30. rujna

80 godina

- s. Ladislava Šentija 22. veljače
- s. Branimira Čarić 11. rujna
- s. Ozana Jagnjić 21. rujna

75 godina

- s. Elizabeta Župić 7. srpnja
- s. Blaženka Barun 27. prosinca

70 godina

- s. Božena Duvnjak 2. siječnja
- s. Andrijana Marušić 2. siječnja
- s. Hijacinta Vucić 6. rujna
- s. Leonita Tabak 28. rujna
- s. Tatjana Labrović 6. listopada
- s. Ilinka Lovrić 8. listopada
- s. Eugeniya Bešlić 26. studenoga

65 godina

- s. Danijela Bilić 6. siječnja
- s. Sidonija Radić 1. svibnja
- s. Krescencija Domazet 20. rujna
- s. Darija Bota 5. listopada
- s. Fabijana Balajić 23. prosinca

60 godina

- s. Hedviga Bandić 21. siječnja
- s. Ema Damjanović 7. travnja
- s. Miljenka Biošić 15. svibnja
- s. Marija Ivana Oltran 16. lipnja
- s. Mara Pervan 1. srpnja
- s. Vitalija Križan 16. studenoga
- s. Mirta Vranjković 18. prosinca

50 godina

- s. Tabita Protrka 9. siječnja
- s. Katarina Čotić 15. veljače
- s. Senka Jenjić 17. ožujka
- s. Rebeka Anić 31. ožujka
- s. Lidija Čotić 15. travnja

40 godina

- s. Deodata Baganda Musimwa 2. ožujka
- s. Françoise Blibuno Ciza 30. kolovoza

30 godina

- s. Emilienne Nankafu 20. srpnja

ZBIVANJA I OSVRTI

JUBILEJI REDOVNIČKOGA ŽIVOTA

U našoj Provinciji već se nekako ustalilo da redovničke jubileje slavimo o svetkovini sv. Oca Franje, bez obzira na datum kada je koja skupina stupila u novicijat.

Ove godine imali smo tako raznovrsnu kombinaciju: s. Ljudevita Šonje i s. Marta Knez slavile su biserni jubilej – 70 godina redovništva; s. Borislava Kovač, s. Božena Duvnjak, s. Hijacinta Vucić, s. Ksenija Balajić, s. Dragutina Krolo, s. Silvija Vrdoljak i s.

Zorana Penić zlatni jubilej – 50 godina redovništva; s. Marija Perpetua Kaša i s. Anita Perkušić srebrni jubilej – 25 godina redovništva, a s. Lidija Bernardica Matijević obnovila je zavjete na godinu dana. Zbilja, raznovrsna povorka glasnica Velikoga Kralja!

Slavlju je prethodila daljnja priprava. Biserne i zlatne jubilatkinje imale su seminar u Zadru pod vodstvom fra Vlatka Badurine na temu *Podržavati žar u sebi*. S. Marta Knez nije mogla sudjelovati zbog starosti, a s. Hijacinta zbog bolesti.

S. Marija Perpetua i s. Anita su imale pripravu sa sestrama Mostarske provincije. Njihove zlatne i srebrene jubilatkinje su imale zajednički program, koji se odvijao na različitim mjestima i pod vodstvom različitih voditelja: fra Vlatko Badurina, zatim fra Nikola Vukoja, te fra Marko Semren.

Za ovogodišnju svetkovinu sv. Franje naša lovretska kapela je obojena i dobila je nove klupe koje su joj uistinu dale svečaniji izgled. I električna rasvjeta je pojačana. Tako je i proslava jubileja ove godine bila posebna. Svetu misu u 11 sati slavio je fra Ante Bilokapić, gvardijan s Dobroga. U prigodnoj propovijedi posebno je naglasio Franjinu ljubav i dobrotu koju je on očitovao prema svakom čovjeku i stvorenju, a koja je bila nerazdvojivo povezana s ljubavlju prema Bogu. Fra Ante je pozvao svaku od nas da nasljedujemo sv. Franju živeći po njegovu načelu: Ne samo sebi živjeti nego i drugima koristiti, te da često ponavljamo njegovu molitvu *Bog moj i sve moje*.

Poslije sv. mise nastavile smo druženje i blagovanje za zajedničkim stolom. Na početku ručka s. Klara, provincijalna predstojnica, izrazila je dobrodošlicu svima i svakoj skupini svečarica izrazila posebne čestitke.

Blagovanje je bilo “isprepleteno” pjesmom, čitanjem pristiglih čestitaka te prikazivanjem prezentacije koja je slikama, tekstom i glazbom povezala poruku Pjesme stvorova sa životom i apostolatom naših slavljenica. Tako je ručak u koji su sestre kuharice, a i druge sestre, utkale puno truda i ljubavi, potrajao duže nego obično.

s. Karolina Bašić

RAZGOVOR UZ BISERNI JUBILEJ

Kako bismo sačuvale svoju baštinu, želimo zapisati sjećanja još živućih starijih sestara. Razgovarale smo sa s. Ljudevitom, koja je nedavno proslavila 70 godina redovničkoga života.

S. Ljudevita, nedavno ste proslavili biserni jubilej – 70 godina redovničkog života. Recite nam nešto o tom danu, kako ste ga doživjeli?

Ja sam to na poseban način doživjela već na Veliku Gospu, jer sam na taj dan ušla u novicijat. Tada sam imala snažni nutarnji doživljaj. No, dobro je i ovo zajedničko slavlje, a bolje je ono. Ja sam zahvalna dragom Bogu za moje redovništvo. Zahvalna sam i zajednici da je priredila ovo slavlje.

Kada ste osjetili poziv?

Još kao mala djevojčica htjela sam poći u samostan. Jedan put me je majka pitala: “Bi' ti išla u samostan?” Ja sam joj odgovorila: “Al' vam nisam rekla da ću ići?”

Jednom su sestre Srca Isusova iz Crikvenice došle prosi ti kod nas u

Novalju. Uхватila ih je noć, trebale su negdje prespavati. “A gdje će nego u Dragice Šonjove? Ona već misli poći u koludrice”, govorili su susjedi. Tako su one prespavale kod nas.

Na Lovret sam došla preko rođaka, koji je bio fratar. Ja sam mislila poći na Rab kod školskih sestara da naučim šivati. Tada je taj moj rođak, fra Tonći, bio u Dubrovniku te je sve rekao s. Danijeli Velenšek, a ona s. Ladislavi Kalinšek, koja mi je pisala neka ne idem na Rab nego da dođem na Lovret. Tako sam došla na Lovret, majka me dopratila. Kad sam došla na vrata Lovreta, rekla sam: “Evo moga raja na zemlji”. I ostala sam, zahvaljujući dragom Bogu za sve milosti koje mi je dao. Jedne godine bih ja išla kući, a druge godine bi me posjetila majka. Tada bi ona znala biti u šivaonici i krpala bi što bi joj donijela s. Hortenzija i s. Dujma. Jednom mi je rekla: “Kćeri moja, kako ove tvoje sestre teško rade na vrtu, u štali, a ti si u šivaonici. Neka ti nikada ruke ne miruju. Uvijek nešto radi u rukama.” Tako je majka meni preporučila i ja se toga uvijek držim, nikad nisam bez posla.

Kada gledate unatrag, čini li vam se da su godine prošle brzo?

Svaki dan po malo, pa je tako došlo 70 godina redovništva. Brzo je prošlo. Nikad mi nije bilo dosadno.

Koji biste događaj iz svoga života istaknuli kao veoma važan?

Dojmila me se jedna, ne baš radosna činjenica. Bilo mi je teško s Lovreta poći u Zadar. Ja sam nakon novicijata ostala na Lovretu 20 godina. Najednom sam trebala ići, ne u našu kuću, nego u fratarsku, u samostan Sv. Mihovila. Te godine razmještaje je napravila časna majka Tereza Vidan. Sve su sestre bile time jako zadovoljne, samo ja nisam. Ja sam oko nje hodala, sve moguće joj razloge iznosila da ne idem. Ona je vidjela da mi je jako teško poći, pa mi je rekla neka pokušam mjesec dana, i ako ne budem mogla da će ona reći s. Amabilis, provincijalki, da me vrati u Split. Tako sam ja otišla u Sv. Mihovila u Zadar i ostala šest godina. Tamo sam bila u šivaonici i sakristiji.

Jeste li osjetili Božji blagoslov što ste poslušali?

Uvidjela sam da me Bog vodi. Imala sam dobrog ispovjednika i duhovnika, koji mi je puno pomogao. Još uvijek samostan Sv. Mihovila doživljam kao svoj samostan, tako sam ga zavoljela. Poslije Sv. Mihovila bila sam u Odri četiri godine, kod fratara iste zajednice. Ti su mi se fratri svidjeli, imali su dobar duh. Vidjela sam da su Božji ljudi.

Što Vam je najviše davalo snagu da idete naprijed?

Molitva. A onda i ljudi s kojima sam živjela. Mislila sam, ako mogu oni, mogu i ja. Molila sam, puno sam molila. Imala sam poteškoća, ali sam ih svladavala.

Koju pobožnost ste najviše gajili?

Pobožnost Srcu Isusovu. Tu sam pobožnost donijela od kuće. Kod nas je u župi bilo Društvo Srca Isusova, Društvo križara i sestrinstvo križarica koje su osnovali Ivan Merz i Marica Stanković. Bilo je to jako zdravo i pobožno društvo. Imali smo svake nedjelje susret. I duhovne vježbe smo imali. Držao nam ih je jedan pobožan svećenik, don Ante Spicijalić iz Krka. Ja sam te duhovne vježbe jako doživjela. Već sam mislila poći u samostan, a on je predložio: "Bilo bi lijepo da netko ide u samostan." Onda su druge rekle: "Pa ide Dragica Šonjina". – "Aa, tako", samo je rekao. Toga sam svećenika dobro zapamtila. Poslije ga nikad nisam vidjela, no, njegove su mi riječi uvijek bile kao melem na srce.

Čini se, Vaš se poziv rodio jednostavno, bez velikog razmišljanja?

Sa 12 godina ja sam već razmišljala o samostanu. Majka mi je bila podrška. A otac mi je u početku branio, jer se bojao da ću se vratiti i napraviti sramotu. Ja bih mu odgovorila: "Neću, neću, neću!" (napraviti sramotu). Onda sam hodočastila Gospi od Staroga Grada u Pag, da me otac pusti u samostan. Imala sam jednog ujaka koji je bio žestoki komunist, ali jako plemenit. Interesantno, on mi nikad nije prigovorio što sam išla u samostan. Rekao bi mi: "Ti vrši svoje, a ja svoje."

Imali smo *kaić*, samo za sebe smo ga imali. Kad bi otac krpao mreže, ja bih mu pomagala. A bila je kod nas jedna žena, teta Ane, koja je primala glasnik *Jeka iz Afrike*. Ja bih taj glasnik od nje uzela, čitala i pričala ocu što ima u tim novinama, kako je u misijama, samo da ga pridobijem. Jedan put mi je rekao: "Pa dobro, s Božjim blagoslovom, idi." A ja, kako smo krpali mreže, ostavila sam sve i išla javiti majci: "Majo, majo, pustio me otac u samostan!" Zatim sam poslala susjedi-rodici, koja me uvijek dražila da me otac ne će pustiti u samostan, i radosno joj izjavila: "Malinka, Malinka, pustio me otac u samostan!" Onda sam rekla svom rođaku: "Vodi me u franjevske." U samostan sam došla 1938. godine. Bilo mi je tada 15 godina.

Kada ste došli na Lovret, koje su sestre bile na Lovretu?

Tada je bilo malo sestara. Još je bila *Domaćinska škola*. Bile su gojenice u kući. Ja sam isto išla u *Domaćinsku školu*. Došla sam na polugodište, u siječnju. Uključila sam se u školu i išla sam godinu i pol.

Dakle, bila je majka Ladislava, s. Teodora Tomažič, naša voditeljica, s. Kristina Debevc, s. Antonija Golob, s. Hortenzija Golob, kasnije su došle s. Dujma Šušnjara i s. Imakulata Janež, s. Tomislava Pantelić i s. Serafika Mandić su bile u novicijatu. S. Serafika se ubrzo razboljela i na Kamnici je umrla. S. Koleta Žnidar je radila u kuhinji, a s. Mihaela Lapić je bila određena za gojenice u kuhinji. S. Koleta je bila jako vrijedna i uredna kuharica, ali žestoke naravi, znala se naljutiti, a poslije bi pitala oprostjenje pa i klečeći.

Jednog dana došao je jedan *ustaša* da idemo u Makarsku čuvati djecu. Najviše ih je bilo s Brača i iz Vrlike. Od tih djevojaka u samostan je došla s. Ernestina Tomasović. Bila je malo starija, ali su je sestre primile. S. Mihaela je trebala poći s nama u Makarsku, ali se razboljela i brzo je umrla. Od sušice je umrla, a vjerujte mi, umrla je više od gladi nego od sušice. O. Ciprijan s Poljuda znao je u rukavu joj donijeti komad kruha. U to vrijeme bila je velika glad. Ja sam se isto bila razboljela. Da nije bilo paketa moje matere, tko zna što bi bilo od mene. U Novalji nikada nije bilo gladi. Moji su imali ovaca, sira, prodavali su vunu. Bili su uvijek dobro stojeći.

Jeste li kad bili u iskušenju: ja ovdje gladujem, a moji sve imaju?

Nikad nisam došla u to iskušenje. Kako je bilo drugim sestrama, tako je bilo i meni. Sjećam se da smo za imendan navečer dobivale i tanjur juhe, to nam je bio imendan.

Recite nam još nešto o prvim sestrama naše Provincije?

Tada se nije puno govorilo o franjevaštvu. Franjevke smo bile, ali se nije isticalo da smo franjevke. Ja ne znam da se kad posebno spominjao sv. Franjo! Bilo je to više osobno u pobožnosti. Na kući sada piše: *Školske sestre franjevke*, a prije je pisalo: *Domaćinska škola školskih sestara*.

Kad sam došla u samostan, u svim sam sestrama gledala svete. Meni je svaka sestra bila jednaka. Sestre su puno molile. Majka Ladislava je za mene bila velika žena, kao Terezija Avilska. U gradu su je zvali *Velika Terezija*. Bila je dostojanstvena i zahtjevna. I od svećenika je bila zapažena, kao i od vanjskih. Imala je dosta prijatelja. Njoj su sva vrata bila otvorena. Sve je poslove znala i sama ih obavljala. Više sam puta s njom kao kandidatkinja bila po kancelarijama, jer u ono vrijeme sestra nije sama izlazila vani.

Tada je svaki samostan trebao imati svoga odvjetnika/zastupnika, da može obavljati vanjske poslove. Ja ne znam tko je to tražio, ali znam da je nama to bio gospodin Budař. Mi, druge sestre smo grintale. Imale smo s. Katarinu Fabjanac, koja je bila jako sposobna. I ona je govorila da nam ne treba Budař, da će ona sve obavljati.

Kad je s. Asumpta Alfirević postala provincijalka, gosp. Budař je manje dolazio. Onda nije bilo provincijalne tajnice, sve te poslove obavljala je s. Katarina. Savjetnice su bile s. Teodora i s. Koleta.

Majka Ladislava je bila priprosta, jednostavna, draga, ali jako stroga sa sobom. Nas kandidatkinje je lijepo poučavala. Najčešće bi nam govorila da budemo u prisutnosti Božjoj. Sveto Pismo se nije čitalo, nego knjiga *Redovnica*. Napisao ju je jedan isusovac, služila je za razmatranje. Voditeljica je bila iskusna žena, pa je nama govorila iz života.

Majka Ladislava je više govorila o redovništvu, o poslušnosti, o čistoći, o siromaštvu. Onda su sestre puno pazile na siromaštvo. Svjetlo nije smjelo gorjeti u sobi, već na hodniku da se vidi u svim sobama.

U ono vrijeme, govorilo se o slijepoj poslušnosti, meni je to smetalo. To je nama voditeljica naglašavala. Dakle, ne smiješ ti sama misliti, netko drugi misli i ti moraš poslušati, svidjelo ti se ili ne. To je tako bilo, tako se prihvaćalo. Meni je to bilo čudno da se nije smjelo obrazložiti. Bilo je rečeno da se može izreći mišljenje, ali opet je ostajalo njihovo.

Što su radile druge sestre?

U samostanu je bila *Domaćinska škola*. U njoj su radile s. Angelika Šilc, s. Oresta Spacapan, s. Laurencija Šašković i s. Katarina Fabjanac.

S. Kristina je bila vratarica i krpala je robu. S. Hortenzija i s. Dujma su se brinule za krave i svinje. Imali smo osam krava. Kandidatkinje su muzle krave, išle čupati travu, jer su krave uvijek bile u štali, nisu išle vani na pašu. Nahraniti sve životinje nije bilo tako jednostavno. Ja mogu reći da nikad nisam teško radila, mene su poštedjeli od svih teških poslova.

S. Antonija je imala *krosna* - tkalački stan. Ona je uvijek iz šivaonice uzimala male krpice koje su služile za tkanje. Sve male tapete napravila je ona od tih materijala.

Kuverturija je bila u podrumu, gdje je danas sestrińska blagovaonica. U njoj su radile s. Kornelija, s. Kerubina Crnošija, neko vrijeme i ja.

S. Imakulata je radila u crkvenoj radionici koja je onda bila na drugom katu. Šivaonica je bila gdje je danas crkvena radionica. Ja sam radila u šivaonici sa s. Alvernijom. Ona je bila jako točna. Kad sam ja šivala habite, sve bi mi pregledala je li točno napravljeno. Bila je jako pobožna. Držala je puno do siromaštva. Ona konac ne bi bacila ako se mogao omotati tri puta oko prsta. Bila je jako skromna.

Koje su vrednote u ono vrijeme bile naglašavane?

Molitva je bila jako naglašena. Zajednički život također. Moralo se biti na dnevnom redu, na rekreaciji. U ono vrijeme smo obavljale pokorničke vježbe. Sestre su se bičevale svaki petak poslije večernje molitve, a u korizmi i adventu još i srijedom. Ne sjećam se koliko je trajalo vrijeme bičevanja, koliko se može izmoliti psalam *Iz dubine* ili *Smiluj mi se, Bože*. Kad se to ukinulo, pravo ne znam. Valjda nakon Koncila. Voditeljica bi nam dala jedan konopčić s pet krakova, na vrhu krakova je bilo malo voska. Neke sestre su se s tim rugale, a ja sam to smatrala svetim, primila sam to kao žrtvu za Boga. Neke su se sestre bičevale svaku večer, a neke su znale nositi i pokornički pojas.

Bili ste voljeli da je nešto bilo drugačije, u osobnom ili u zajedničkom životu?

Ja sam za ono staro. Da idemo na izvore. Govori se da se ide na izvore, a koliko se to čini, ne znam. Prije je bilo više ovisnosti o predstojnici i o zajedničkom životu. U blagovaonici se, ako si zakasnila na ručak i slično, pitalo za oprostjenje i to klečeći. Sad se predstojnica u kući premalo poštuje. Velika je to razlika.

Mi smo dolazile iz obitelji u kojima je bila ovisnost kao i u samostanu. Kad sam bila kući, uvijek sam rekla majci gdje idem. Kad sam došla u samostan, bilo je isto tako da je nekom trebalo reći. Obitelji su bile drugačije. Mogu žaliti, ali od toga nema nikakve koristi. Da je to i danas ostalo, ja bih bila zadovoljna.

Što biste rekli za današnje vrijeme? Ima li danas redovničkog duha?

Ima, ima, neću reći da ga ima onakvoga kao prije, ali ima. Ja gledam naše mlade sestre u Zadru, neće one olako propustiti zajedničku molitvu.

Poznato je da vi volite mlade sestre. Što biste danas iz svoga iskustva poručili mladim sestrama?

Mlade sestre su budućnost naše provincije. Uvijek mi je draga mladost, ne znam zašto, ali mi je draga. Rekla bih im da se drže starijih sestara i običaja koje već imamo. I neka puno mole Duha Svetoga, pogotovo katehistkinje. One su mi posebno na srcu, jer one mladima nose Krista. Da bar nešto ostane od onoga što poučavaju.

A ovima koje se spremaju na redovnički život?

Neka puno mole Duha Svetoga da nađu pravo zvanje, da budu sretna. Neka ih Duh Sveti prosvijetli da budu dobre redovnice.

Što biste preporučili starijim sestrama, sestrama u procesu starenja?

Neka mole Boga, nek' blagoslivljaju i nek' ne budu grintave. Starost dođe malo po malo. Nema datuma. Ali već od mladosti moraš misliti na starost, kako je provoditi. Ako od tebe zajednica ništa ne traži, moraš se sama nečemu dosjetiti kako pridonijeti zajednici. Najprije ti je moliti, i to puno moliti. Prilagoditi se volji Božjoj. Nema se što više od starosti tražiti, budi blagoslov za svoju zajednicu.

Kao mlada sam mislila da ću brzo umrijeti, ali evo dočekala sam 87 godina. Spremna sam umrijeti, ali ne znam kako će biti kad to dođe. Ja lijepo živim svoju starost. Od mene nitko ništa ne traži, radim ručni rad, molim se Bogu, ako koju sitnicu, koju uslugu napravim sestrama, to je to. Primjerice, poredam sjedalice u dnevnom boravku, nekoj sestri donesem literaturu koju ona voli. Da bar nešto doprinesem zajednici! Ne uzmem svaki put džeparac, nemam potrebe.

Što vam je posebno teško?

Zajednički život je nekad težak, i to puno težak. Teško podnosim prigovaranje, jer ja nikom ne prigovaram.

Želite li doživjeti 80 godina redovništva? Imate li koju želju?

Ne bih. Previše bi bila *šempijasta*. Često mislim na raj. Želim da sretno umrem. Ništa drugo.

Što želite našoj zajednici?

Puno dobra joj želim. Najprije da živi po Duhu Gospodnjem i da bude otvorena njegovu svetom djelovanju. Uvijek molim Franjinu molitvu za provinciju. Često je molim. Želim joj duhovni rast, a materijalno ništa ne trebamo, i previše nam je lijepo.

Budući da je kriza zvanja, bojite li se za zajednicu?

Ne! Ako sada nema kandidatkinja, ja se ne bojim da će moja zajednica propasti. Toga se ne bojim, jer je Gospodin vodi, a ne mi.

Baš sam se umorila od ovog razgovora!

Razgovarale: s. Andrea i s. Karolina

PRIZNANJE

Učiteljsko vijeće naše OŠ Dr. Franje Tuđmana u Kninu na sjednici održanoj 24. rujna 2009. godine predložilo je časnu sestru Maru Pervan za priznanje na razini županije, za rad u školi i za njezin humanitarni rad, kako u školi tako i u našoj župi.

Povjerenstvo na razini županije prihvatilo je prijedlog škole i našoj sestri Mari je prigodom Svjetskog dana učitelja, 5. listopada 2009. godine, u šibenskom kazalištu na prigodnoj svečanosti uručeno priznanje za uspješan i kvalitetan rad.

Učitelji naše škole koji su bili nazočni na svečanosti bili su ponosni kad je šibensko-kninski župan g. Goran Pauk uručio priznanje našoj č. s. Mari.

“To priznanje je zapravo priznanje Bogu jer svako se dobro u nama i po nama događa snagom Duha Svetoga, a ujedno i mojoj redovničkoj zajednici u čije ime Božjom providnošću djelujem u Kninu u osobi vjeroučiteljice”, rekla je časna sestra Mara.

Zajedničko druženje nastavilo se na svečanoj večeri u hotelu Punta u Vodicama prije koje je naša časna sestra Mara izrekla zahvalu i blagoslov pred oko dvjesto uzvanika, učitelja, ravnatelja, pročelnika, gradonačelnika, župana i ostalih uzvanika.

Poznavajući s. Maru ovo priznanje koje joj je dodijeljeno kao nagrada za njezin rad je i velika obveza za ispunjavanje zadataka koje je stavila ispred sebe, koji je čekaju.

“Biti maleni i ponizni, pa će nas Bog uzeti u svoje svemogućće ruke i odgajat će preko nas djecu. S Bogom dolaziti djeci i odgajati ih za Boga. Pomagati svuda, radosni da to smijemo i možemo. Uvijek odgovarati na molbe Crkve i svijeta koje nam se trenutačno postavljaju. Služiti nesebično iz ljubavi. Sve davati”, nastavila je časna s. Mara odanošću svagdašnjeg posviješćivanja duhovnosti ustanoviteljice školskih sestara franjevki u Grazu Antonije - Majke Franciske Lampel.

prof. Slavica Šimić, ravnateljica

MISIJSKI MJESEC

Provincijsko Vijeće za misije želi s vama podijeliti neka iskustva u radu zadnjih mjeseci. Nemoguće je obuhvatiti sve pojedinosti misijskih akcija, a nije nam ni namjera o svemu pisati. Kao da je nastalo neko sveto natjecanje tko će svesrdnije poći u susret siromašnima, gladnima, nepismenima, bolesnima, poniženima, ljudima bez ljudskog dostojanstva. Ovih mjeseci malo glasnije su zvonila zvona naših savjesti – poziv za Kongo! Tomu su doprinijeli apeli Crkve a i brojni kontakti naših sestara misionarka i njihovih najbližih suradnika. Višemjesečno bolovanje misionarke s. Blaženke Barun pretvorilo se u evangeliziranje u punom smislu riječi. Uz razne napisane članke više puta je odgovarala na pitanja novinara te je dala opširan opis stanja u našim misijama na hrvatskom radiju, katoličkom radiju i na Radio Mariji. Mnogi na te “ponovljene lekcije” o misijama, misionarima i životu u Kongu nisu mogli ostati ravnodušni. Reagirali su pojedinci, obitelji, škole, župe, pa i Privredna banka.

Ganutljivo je što su i djeca putem svojih izlaganja na temelju slika o misijama potakli i odrasle na odricanje za siromašnije od sebe. Tu pohvalama i zahvalnosti nema kraja. Svaku našu misijsku akciju prati molitva i zahvaljivanje. Jasno, prigodno izrađeni plakati, promidžbeni materijali i misijski suveniri i u “produženom” misijskom mjesecu imaju svoju ulogu.

Hvale je vrijedno što se već tradicionalno, svake godine krajem mjeseca listopada, u Solinu organizira humanitarni koncert pod motom “Pomozimo djecu Konga, školujmo djecu Konga”. Tako je bilo i ove godine. Misijska sekcija Hrvatskog katoličkog zbora MI sa svojim župnikom i sestrom koja djeluje u župi to su sa svim žarom organizirali, kao i tiskanje novog misijskog kalendara. Razveselila ih je prisutnost naše misionarke s. Mislave Prkić kojoj su i predali svoj dar za misije.

U pratnji s. Božene, s. Mislava je posjetila i mons. Ivana Pređu, nadbiskupa u Zadru, te mu u znak zahvalnosti za dosadašnju pomoć za misije uručila prigodni dar iz Afrike. Također smo posjetile plemenitu gospođu Milu Martinac u Sukošanima koja nas je oduševila svojim vapajem: “Ah, da mi je nahraniti svu djecu Afrike”.

Dakle, Radosna se vijest ne može sakriti, zatvoriti, ona se širi i zahvaća posvuda gdje se prospe i malo sjemena.

U misijskoj akciji rado sudjeluju i djelatnici u pošti dok primaju i upućuju naše pakete za sestre u DR Kongu. Djelatnici u prometu dok dostavljaju promidžbene plakate raznim odredištima, ljudi u tiskari, raspituju se o djelovanju sestara misionarka. A medicinske sestre u svom slobodnom vremenu animiraju druge za pomoć misijama. Bog vidi u tajnosti, a to i jest najvažnije – srce!

s. Božena Duvnjak

PISMO IZ LEMONTA

Draga s. Klara i sve sestre Splitske provincije!

U ime sestara naše provincije željela bih se zahvaliti tebi i sestrama tvoje provincije za iskazanu pažnju prilikom obilježavanja 100. obljetnice prisutnosti naših sestara u Americi.

Za nas je ovo bila i jest posebna prilika. To je prisjećanje na tapiseriju koju je Gospodin istkao u ovoj provinciji koristeći niti naših života, prošlih, sadašnjih i budućih. Podsjetnik dakle za svaku od nas da smo dio velike tapiserije istkane od života sestara svake pojedine provincije, Rimske regije i sestara koje služe u Africi i u drugim zemljama u svijetu. Ovo je solidarnost koja nas združuje, budući da Gospodin nastavlja tkati nitima naše molitve i žrtve, radosti i posvećenja u tkanje koje sve obuhvaća. Svaka je od nas dio te predivne tapiserije dok nastavljamo, vođene rukom Učitelja-Tkalca, svoje služenje narodu Božjem.

Bile smo veoma radosne i zahvalne da si ti, s. Klara, pronašla vremena u svom rasporedu poslova, blagoslovila nas svojom prisutnošću te bila ove dane s nama. Znam da provincijalna predstojnica ima puno posla u svojoj provinciji, stoga istinski cijenimo tvoju žrtvu. Ja ću moliti Gospodina da te blagoslovi u služenju sestrama u tvojoj provinciji.

Bila bi dovoljna tvoja velikodušnost što si došla slaviti s nama, ali ti si donijela i prekrasne darove. Za njih ti također izražavamo svoju iskrenu zahvalnost. Molim te, zahvali svakoj pojedinoj sestri koja je ovim darovima pridonijela svojom darovitošću.

Želim da naša povezanost omogućuje svakoj od nas da ide naprijed s nadom i ohrabrenjem da, iako pripadamo različitim kulturama i jezicima, možemo kročiti u budućnost s obnovljenom sviješću da smo doista dio veće tapiserije, budući da Gospodin koji nas vodi svakodnevno tka nit svake od nas.

Neka vas Gospodin blagoslovi i uvijek čuva na dlanu svoje ruke.

s. Patricija Kolenda, provincijalna predstojnica

TRAJNI ODGOJ - SEMINARI

Podržavati žar u sebi, duhovno-psihološki vid

Fra Vlatko Badurina je ove godine u našoj Provinciji održao tri seminara za sestre na temu: *Podržavati žar u sebi*, i to 17. i 18. listopada u Arbanasima u Zadru, 20. i 21. listopada na Lovretu u Splitu te 27. i 28. studenoga u Zagrebu. Fra Vlatko je temi pristupio pod duhovno-psihološkim vidom. Na Lovretu nas je bilo dosta, 40-ak sudionica, uglavnom sestara zrelije dobi, kakva je životna dob lovretske zajednice.

Sestre su s izlaganjima bile jako zadovoljne. Da bi se mogle obogatiti i one sestre koje nisu sudjelovale na ovim seminarima, evo nekih zapisa iz moje bilježnice. Neka mi fra Vlatko oprost, ako sam gdje slabo uhvatila njegove misli. Prvu rečenicu koja mi se posebno svidjela stavila sam za moto: *Godine idu puno brže nego mudrost!*

Tko sam? Gdje pripadam? Što mi je bitno? Koji je moj životni cilj? – pitanja su koja se nameću i traže odgovor u različitim životnim etapama. Naravno, odgovor neće biti uvijek isti, ali je važno da ga tražimo, da se preispitujemo, da rastemo. Važno je biti pozorni u životu, znati oslušivati sebe, svoje životne impulse, govor tijela, psihe, duše. Sada kada se nalazim na određenoj dionici puta, važno je uočiti kako se osjećam, koliko sam zadovoljna, koliko ostvarujem svoj cilj? Ima jedan put, životni put, na kojem nikada ne smijemo stati. Odmoriti se da, ali ne stati.

Današnje društvo nas još više izaziva da izgrađujemo sebe. Živimo u likvidnom društvu, nema više stabilnosti, jasnoće, sigurnosti. Zato još više trebamo raditi na izgrađivanju vlastitog puta, tražiti nutarnju sigurnost, jer vanjske nema. Promišljati o vlastitoj povijesti, promatrati slijed događaja važno je za moj vlastiti rast. Je li se nešto slučajno dogodilo u mom životu, ili ima svoju logiku?

U prvom dijelu života, do 30-ih i 40-ih godina, više nas obilježava izvanjsko djelovanje. Želimo pokazati što znamo, za što smo sposobni. Jako smo aktivni, a onda dolazi do umora. Više ne možemo kao prije. Mislimo, gotovo je. No, sada putovanje poprima jedan drugi ritam. Gledamo na kvalitetu. To je put prema unutra. Taj put traje, nema mirovine. Neurolozi kažu da je naš mozak sposoban cijeli život proizvoditi nešto novo, nove kombinacije, on je stalno aktivan.

Put prema unutra je puno duži. Nastaje novi čovjek koji je puno samostalniji, spremniji da preuzme odgovornost. To je povratak na vlastite izvore. Put većoj zrelosti. Zrela osoba je ona koja je kadra imati sebe u središtu pažnje, ali također i drugoga. Nikada nije kasno naučiti sebe promatrati. Treba nam za to hrabrosti. Možda možemo nadoknaditi ono što smo ranije izgubili. Ako ima nešto čime nismo zadovoljni, tim gledanjem možemo izliječiti.

I najjednostavniji život može pripovijedati o izvanrednim događajima. Potrebno je vidjeti: kako smo uspjeli? ili, kako nismo? Trebamo biti svjesni svoga života, svojih rana. Pronalaziti što nas čini živima. Mladost, živost, dolaze iz nutrine.

Rađa se pokret za novu starost. Ljudi žive duže. Nije dovoljno samo tjelesno ih zbrinuti, nego i duhovno. Čovjek je složeno, ali cjelovito biće. Sve komponente su važne, one se međusobno prožimaju. Potrebno je uvijek iznova se pitati o samom sebi. Što je to dobar život? Koji su događaji bitni? Konflikti su šansa da se sučelimo i produbimo svoje iskustvo. Stoga trebamo biti osjetljivi na ljude koji nas najviše provociraju, jer oni u nama otkrivaju ono na čemu trebamo raditi.

Gdje pripadam? Ne misli se samo na vanjsko mjesto, nego još više na nutarnje. Gdje sam kod kuće? Što mi daje snagu? Gdje je moje uporište, što me obnavlja? Stablo će procvjetati tek kad pusti korijenje. Gdje ja puštam korijenje? Tjelesno nije dostatno da se osjećam kod kuće. Važno je da su nas drugi uočili, da doprinosimo društvu, da dodirnemo živote drugih ljudi. Važno je pronaći mjesto gdje me drugi trebaju, da budem koristan.

Sve se mijenja. Ne može se dva puta sići u istu rijeku. Sve je novo mjesto. To mjesto je u nama samima. U svakoj dobi mi moramo biti sposobni prilagođavati se. Važno je uvijek tražiti, biti aktivan, sanjati, imati viziju. Mašta je stvaralačka. Nikada nije gotovo. Najdragocjenije nas tek očekuje.

Što mi je bitno? Koje su moje sklonosti? Što me oduševljava? Imam li žara čemu se mogu predati? U drugoj polovici života imamo neka iskustva. Tko želi biti vitalan, treba razviti svoju strastvenost, gorljivu pripadnost. Da se dademo posve, da izgaramo. Ako toga nema, nećemo biti zadovoljni. Biti stručnjak na malom, uskom prostoru, to će dati snagu da se znamo nositi sa svime što nas čeka. Druga polovica života ide za cjelovitim predanjem. Da sami sebe definiramo, da prepoznamo svoj stil življenja. Umiremo kao originali. Što ostavljam iza sebe? Komu je koristio moj život? Neki u visokoj starosti ostaju vitalni. Vitalnost ćemo sačuvati ukoliko dodirujemo život drugih, posebno mladih. Naša iskustva neće drugima značiti ako drugima nisu aktualna. Trebamo se brinuti za buduće generacije. Ostaviti traga iza sebe. Biti aktivne onoliko koliko možemo, a ne se posve zatvoriti.

Koji je moj životni cilj u ovom periodu života? Ne možemo uvijek pronaći smisao svog života. Potrebno je vidjeti gdje se u životu nisam dobro postavila. Ne plašiti se, to je prigoda za produbljenje. Smisao se ne može kupiti, treba ga tražiti svaki dan. To nije jednostavno. Ne smije se začahuriti, onda je teže. Potrebno je sebe analizirati, poznavati svoje granice, talente. Sa svima se ophoditi velikodušno. Zašto ne bismo pronašli smisao i u patnji, ako je tu?

Trebalo bi pronaći novu riječ za "mirovinu". To je zapravo stanje nemira. Treba se postavljati prema novim situacijama. Naučiti svoj novi poziv, biti kreativni. Učiti živjeti, znači učiti starjeti.

Naša kultura je više orijentirana na mladenački stil ponašanja. Svi žele biti mladi i boje se oznaka starosti, te ne prepoznamo vrijednosti tih godina. Zato previdamo nešto što je važno, mogućnost rasta, dolaženja do granica, da dodirnemo transcendenciju. U drugoj polovici života smo sposobni za najdublja religiozna iskustva. Odlučujemo hoćemo li životne izazove

iskoristiti kao izazove i postajati sve slobodniji. Ako tražimo novi životni cilj, oblikovat ćemo ga kako odgovara našim godinama. Važna je duboka i trajna samoobnova, ne samo duhovna. To će nas držati živima. Samo 25% starenja je povezano s biologijom, a ostalo su stereotipi socijalnog. Potrebno je pobijediti klišeje koje društvo ima o starima.

U zrelijim godinama dolazimo dublje u dodir s našim bitkom, s onim što je vječne naravi. Slabljenjem fizike mi jednostavno dolazimo do vječnosti i lakše prihvaćamo tu logiku. Mnogi se u starijim godinama vrte vjerskoj praksi iz mladih dana.

U tim godinama pojavljuje se i puno sumnji, i sumnja o vjeri. Treba osvježiti vjeru novim informacijama, i naša religioznost će biti drugačija. Po religioznosti čovjek dolazi do bitnog, do svog životnog središta. Tu se nalazi sve ono što je važno. I posao nam pomaže da dođemo do središta.

Što je jasniji cilj, lakše ćemo podnijeti ono što nas čeka. Ciljevi se mogu mijenjati, prerađivati, ali da dođemo do onog dragocjenog. Život ne pripada nikada samo nama samima. Trebamo založiti svoje darove za neku stvar koja je veća od nas. Kako doći do ciljeva mogu nam pomoći poticajni glagoli: probuditi se, zapaliti se, organizirati, stvoriti, poučavati, podržavati, razviti, prihvatiti, ohrabriti, saslušati, inspirirati, izrađivati nacrt, dizajnirati, jačati, djelovati, učiti, ozdravljati, naelektrizirati...

Ono što mladi traže u vanjštini, u drugoj polovici života treba tražiti u nutrini; svoj izbor i svoj poziv uvijek iznova obnavljati. Samo ne stati. Što budemo više ponirali u život, vidjet ćemo kako nam život ne da stati. Oslobodit ćemo se potrebe da sve bude pod kontrolom, da sve razumijemo. Shvatit ćemo da ne može uvijek sve biti u redu. Treba se prepustiti Bogu.

Mistika je doživljaj cjeline. Svemu treba dati smisao, sve povezati. Čovjek se trajno razvija. Postajati stariji je duhovni posao. Potrebno je posvetiti se nutrini, putovati kroz svoj svijet i otkrivati ga. Još uvijek puno toga možemo otkriti. Hraniti tu radoznalost. Već ovdje je kontakt s vječnošću.

Zahvaljujemo fra Vlatku na njegovim izlaganjima, na njegovu smirenu i uvjerljivu iznošenju bogatstva životnih promišljanja. Vjerujem da je svaku od nas barem malo probudio i ohrabrio da u životu ne smijemo nikada stati, da se trebamo boriti do posljednjeg daha. Više je puta ponovio: *Najdragocjenije nas tek očekuje.*

s. Karolina Bašić

Podržavati žar u sebi, biblijski vid

Na temu *Podržavati žar u sebi* u Zagrebu na Jordanovcu je 24. i 25. listopada, a u Splitu na Lovretu 14. i 15. studenoga o. g. održan seminar za sestre. Voditelj seminara fra Domagoj Runje, navedenu je temu obradio na temelju nekoliko tekstova iz Markovog evanđelja. Podržavanje i življenje početnog žara događa se u okviru trokuta triju glagola: *slušati* – *sljediti* – *služiti*. U Bibliji se žar rijetko spominje. Govoreći o Jahvinoj snazi, Stari Zavjet upotrebljava izraz *Jahvin plamteći žar*. Žar je, nadalje, izraz *vruće molbe*, vapaja upućenog Jahvi. U psalmima se govori o “žaru ljubavi u mnogima” koji se “zbog prevelike zloće ugasio” (Ps 37,13-14).

Kako bi nam približio značenje i potrebu žara, koji održava naš odnos s Kristom, za naš redovnički poziv i život, fra Domagoj nam je ponudio tekstove koji opisuju odnos apostola i Isusa. Oni nam donose opise početnog žara, prožetog oduševljenjem, odlučnošću, koja ne

pita, već samo slijedi i “ide za Njim”, ali i postepeno gašenje toga žara, koje se može opet oživjeti jedino u pristanku na služenje. Zajednički smo meditirali o *Prvoj zapovijedi* (Mk 12,28-34), *Pozivu* (Mk 1,16-20) i *Prvom, drugom i trećem navješčaju muke i uskrsnuća* (Mk 8,31-38; 9,30-37; 10,32-34). Zapovijedi: *Ljubi Gospodina Boga svojega!* prethodi zapovijed: *Slušaj, Izraele!* To znači da ljubav prema Bogu počinje od slušanja, traženja i upoznavanja Boga, a obraćanje Izraelu, svemu narodu, upućuje nas kako se ljubav prema Bogu ostvaruje samo unutar zajednice. Poziv na nasljedovanje daruje zajedništvo s Isusom. Ovaj poziv postavlja učenike na put koji ih sa sigurnošću vodi do cilja, dajući smjer i smisao njihovu životu. Isus im daje “zadaću koja ih drži zaposlene”. Njegov poziv se tiče osobno svakog učenika. Svaki od njih je pozvan na “osobno zajedništvo s Isusom i s drugim učenicima”. Međutim, Isus ne želi stvoriti neku grupu zatvorenu u sebe. Stoga im kaže: “Učinit ću vas ribarima ljudi!” (Mk 1,17) Apostoli su u posebnom odnosu s Isusom ne da bi se potpuno izolirali od drugih, već da bi se pripremili na djelovanje među njima. To je konačni cilj Isusovog djelovanja: oni trebaju prenijeti drugima ono što im je dano u zajedništvu s Isusom. Njihov način života treba biti takav da “privlači” ljude da “zagrizu mamac” i budu osvojeni za nasljedovanje Isusa. Isusov se poziv može primiti i živjeti samo u obraćenju, “odmakom od drugih stvari”, u vjeri i bezuvjetnom povjerenju u Njega.

Navješčajem svoje muke i uskrsnuća Isus svojim učenicima unaprijed naviješta kako će splasnuti njihov žar, kako će oni prekinuti zajedništvo s Njim. Oni, naime, nisu sposobni ostanu u zajedništvu s onim koji je predan u ruke ljudima i ide prema križu. Stoga se pitaju: “Tko je najveći?” Sada oni, pak, zajedništvo s Isusom osjećaju kao “prijetnju golom životu” i stoga ga prekidaju. Isus nije samo navijestio pad svojih učenika nego je također navijestio kako će ga On nadvladati i ponovno uspostaviti zajedništvo s njima. Učenici su ga napustili na Njegovom putu prema križu i sami od sebe ne mogu obnoviti zajedništvo s Njim. No, Isus im kao posljednji dar nudi svoju stalnu prisutnost – u kruhu i vinu. Po “kruhu života i vinu, simbolu radosti”, po svojoj neizmjerljivoj ljubavi, On će kao izvor života biti prisutan među njima. Ostatak će s njima. Povezat će ih sa sobom i držat ih ujedinjene među sobom.

Zajedništvo s Isusom i naše međusobno zajedništvo, koje se živi unutar slušanja, nasljedovanja i služenja, je početak i cilj. Ono se ne da ničim boljim i većim zamijeniti. Trajno je i hoće prožeti svaku stvarnost sve do svoga konačnoga ispunjenja u Božjem kraljevstvu.

s. Magdalena Višić

DA ZAPJEVAM GOSPODINU!

Mjesec studeni u hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj protječe u znaku nastupa crkvenih zborova. Nastupili su i zborovi koje predvode naše sestre: mješoviti crkveni zbor i zbor djece i mladih iz Frankfurta, te zbor djece i mladih iz Darmstadta.

U *Noći internacionalnih crkvenih zborova*, 13. studenog 2009., s crkvenim zborom je nastupila s. Pavlimira Šimunović. U sklopu projekta *Jedan kofar za posljednje putovanje* organiziran je koncert, na kojem je nastupilo nekoliko zborova iz različitih kršćanskih migrantskih zajednica grada Frankfurta. Novosti projekta i obogaćenju koncerta je zasigurno pridodao i prvi nastup zbora jedne katoličke zajednice – frankfurtskog zbora *Mato Lešćan*. Bio je to susret raznih kršćanskih zajednica, prožet glazbom i pjesmom na materinim jezicima. Tako će za sjećanje u

“koferu za posljednje putovanje” ostati pjevanje i pjesma hrvatske katoličke, koptske i srpske ortodoksne, francuske reformirane, finske, indonezijske evangeličke i filipinske zajednice, *Atterberry* multikulturalne i ganske svećeničke crkve. Frankfurtski zbor je, na oduševljenje i priznanje prisutnih, otpjevao tri pjesme: *Priđi puče pobožni* (S. Hadrović), *Hvali duše moja Gospoda* (Krstó Odak) i *Misijsku himnu* (Mato Leščan).

Dan poslije, u subotu 14. studenoga, u Mainzu, u crkvi sv. Bonifacija, održana je *Smotra zborova djece i mladih*. Nastupio je i zbor iz Darmstadta pod vodstvom s. Damjane Damjanović i s. Anđele Milas, te zbor s. Pavlimire iz Frankfurta. Nastupu zborova, kojeg su s nestrpljenjem iščekivali djeca i mladi, a s njima svakako i njihovi voditelji, prethodilo je misno slavlje, koje je predvodio fra Josip Bebić.

Na hvalu i zahvaljivanje sve prisutne potaknuo je zbor HKM Darmstadt skladno pjevajući *Vijek hvaljen budi* (tradicionalna) i *Dobrom pastiru* (M. Žigrić, S. Paljušević, D. Bubalo). O prinosu žrtve - u ljubavi i miru, pjevao je zbor HKM Frankfurt u pjesmama *Ljubav i mir* (Š. Marović, A. Mateljan) i *Primi nam žrtvu* (M. Martinjak).

Tolika raznolikost glazbenog i vjerničkog izričaja, ali ujedno i sjedinjenost u želji davanja slave Svemogućem, ne ostavlja nikoga ravnodušnim. Naprotiv, potiče: *Da zapjevam Gospodinu!*

s. Magdalena Višić

HVALJEN BUDI, GOSPODINE MOJ!

Na blagdan sv. Nikole Tavelića, 14. studenoga, u samostanu sestara sv. Križa na zagrebačkom Vrhovcu održan je osmi susret i duhovna obnova braće i sestara Trećeg samostanskog reda svetog Franje. Nakon prigodnog domjenka i druženja, s. Hijacinta Hobljaj, kućna predstojnica, pozdravila je sve nazočne sudionike zaželjevši svima dobrodošlicu i ugodan boravak u njihovoj zajednici.

“Svevišnji, svemožni, Gospodine dobri, tvoja je hvala i slava i čast i blagoslov svaki. Samo tebi to pripada i čovjek nijedan dostojan nije ni da ti sveto spomene ime!” Tim riječima započelo je izlaganje s. Judite Čovo pod naslovom *Hvaljen budi, Gospodine moj*. S. Judita je svoje izlaganje podijelila u dva dijela. Prvi dio posvetila je Franji kao pjesniku, pjevaču i skladatelju, a u drugom dijelu prikazala je djela hrvatskih pisaca koji su se nadahnjivali životom Franje Asiškoga. Temeljna tema Franjina pjevanja, liturgijskog ili pučkoga jest pohvala. Ona izvire iz njegova velikoga divljenja pred ljubavlju koju nam je Bog iskazao stvaranjem. Svoj život obraćenja Franjo započinje pjesmom, a pjesmom ga i završava. U trenutku prijelaza u vječnost sam je svom snagom zapjevao psalam 142. te je tražio od braće da mu zapjevaju Pjesmu stvorova, s dodatkom pohvale Bogu i po sestri tjelesnoj smrti.

Vremenski slijed drugog dijela izlaganja započela je s. Judita s Tomom Arhidakonom Splitsaninom koji je u svojoj Kronici Historia Salonitana – Povijest Solina, i začuđen i zadivljen kako je Franjo izmirio građane grada Bologne. Slijedi ga Marko Marulić Splitsanin svojim pjesničkim zanosom i ushitom: “Ni tebe, oče Franjo, neću na ovom mjestu mimoići. (...) Mnogi su se u tvoje doba izrugivali tvojoj odjeći, a danas je slave po cijelome svijetu. Kad se netko tebi u zimsko doba tako jadnu odjevenu rugao i pitao da mu prodaš kapljicu znoja, o kako si mu mudro odgovorio da je prodaješ Kristu a ne ljudima.”

U 17. i 18. stoljeću spominju ga pjesnici: Ignjat Đorđić, Jeronim Kavanjin, iz kasnijih razdoblja tu su Ivo Vojnović, Silvije Strahimir Kranjčević, kao i Vladimir Nazor, Nikola Šop, Dinko Šimunović i Zlatko Tomčić. Franjo Asiški ne samo da se našao kao nadahnuće u pjesništvu već i u putopisnim bilješkama hrvatskih književnika, Antuna Gustava Matoša, Jeronima Kornera, a Izidor Kršnjav napisao je i dva romana o Franji Asiškom.

Bogato izlaganje s. Judite bilo je popraćeno izvornim tekstovima hrvatskih pjesnika koje su čitali s. Ljiljanka Marić, s. Helena Rašić i fra Ivan Petrović, TOR, te glazbenim točkama koje su izvodile školske sestre franjevske Bosansko-hrvatske provincije pod ravnanjem s. Jelice Dolić.

Nakon izlaganja s. Renata Mrvelj, pročelnica Vijeća za duhovnost pri Vijeću franjevačkih zajednica, zahvalila je s. Juditi na izlaganju i svemu onom što je učinila za 800. obljetnicu franjevačkog jubileja.

Nakon kratkog predaha uslijedilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Nikola Barun, TOR, a pjevanjem su ravnale s. Bernardeta Mihaljević i s. Jelica Dolić. Fra Nikola je u propovjedi pozvao na obnovu franjevačke, trećoredske karizme i poslanja, kao i na vjernost i dosljednost franjevačkoj tradiciji: pjesmi i pjevanju, osobito u liturgijskim slavljinama. Obogaćena i nadahnuta Franjom Asiškim okupljena trećoredska obitelj na svečani način proslavila je i prvog proglašenog hrvatskog sveca Nikolu Tavelića, franjevca.

Neka nas i dalje vodi i nadahnjuje Franjin život i djelo te poput Jeronima Kornera možemo reći: "On je danas svetac svemira i svijeta,

što dolazi k njemu u beskrajnom nizu.

Pjevaju zvonici i Umbrija cijela:

Još i danas živi Svetac u Asizu."

s. Helena Rašić

BITI NA PUTU

Dana 21. studenoga o. g. u samostanu školskih sestara franjevaka u Zadru (Arbanasi), s. Karolina Bašić je predvodila duhovnu obnovu za članice molitvene skupine koju svakog utorka okuplja s. Rozarija Župić u istom samostanu.

Na obnovi je bilo 25 sudionica. Tema obnove bila je *Biti na putu*. Tema je odgovarala našoj dobi i pomogla nam da se osvrnemo na protekli životni tijek, da međusobno izmijenimo iskustva i novim snagama kročimo dalje. Meditacija slike *čovjeka koji osluškuje* uz popratne riječi i glazbu, uvela nas je u vlastitu nutrinu, u stav slušanja i osluškivanja Božjeg glasa koji je tih i nenametljiv, u stav razabiranja što je bitno a što nebitno u našem životu. Zatim nas je s. Karolina uvela u razmišljanje o vlastitom životnom putu pitanjima: Tko sam? Gdje pripadam? Što mi je bitno? Koji je moj životni cilj?

U radu u skupinama izmijenile smo svoja iskustva te jedna drugu međusobno obogatile.

Nakon kratkog odmora susrele smo se s tekstom iz Ivanova evanđelja *Trs i loza* (Iv 15, 1-11). Ovaj evanđeoski tekst nam je pomogao dublje ući u sebe te odgovoriti na gore postavljena pitanja u svjetlu naše vjere.

U klanjanju pred Presvetim oltarskim sakramentom u tišini smo ponirale u tajnu naše povezanosti s Isusom i naglas izrekle svoje molitve.

Zahvaljujem najprije dragom Bogu na ovom susretu, a potom s. Karolini i s. Rozariji koje su nam pomogle da dublje uronimo u tajnu našeg postojanja.

Daj, Bože, da se dogodi i novi ovakav susret Bogu na slavu, a nama na korist.

Gđa Zlata Brzoja

DUHOVNE OBNOVE ZA MLADE

Duhovnu obnovu za mlade na temu *Životni poziv* animirale su s. Natanaela Radinović i s. Filipa Smoljo, u franjevačkom samostanu u Kninu 7. studenoga i u župnoj kući u Dubravi 8. studenoga.

Na duhovnu obnovu u Kninu bilo je mnogo pozvanih i prijavljenih, njih trideset i dvoje. No, odazvalo ih se samo osam: sedam djevojaka i jedan mladić. Tema je bila životno utemeljena te su sadržaj mogle jednako dobro slijediti dvije osmašice, jedna srednjoškolska prvašica i pet maturanata. Maturantice su posvjedočile da im je dobro došlo promišljanje o budućem pozivu i zvanju, tj. načinu kako će osmisлити svoje životno poslanje budući da se upravo nalaze na životnoj prekretnici. Bog želi da se svaki čovjek ostvari, da njega uključi u projekt svoga života jer samo tako može postići istinski mir. Nakon zajedničkog promišljanja mladi su kroz izradu plakata posvjedočivali putove dosadašnjega i prikazivali putove budućega osmišljavanja svoga života.

U Dubravi je susret započeo nakon nedjeljne župne mise. Skupina od dvadeset i osam sudionika bila je prilično raznolika po dobi (sudjelovali su srednjoškolci i radnici u dobi od 16 do 27 godina). Nakon opuštenoga predstavljanja, u duhu lokalnoga humora i međusobnih poznanstava, uslijedilo je izlaganje. Zrelost skupine očitovala se preko ozbiljnih pitanja i komentara koje je izazvalo izlaganje uz prezentaciju. Tom radnom dijelu susreta nazočio je i bogoslov Ratomir Vukorepa. Nakon zajedničkoga objeda uslijedio je rekreativni program. Mladi su kroz zabavu iskazali osobnu spretnost i, još više, spremnost ucjepljenja u skupinu. U drugom dijelu susreta pridružio nam se i župnik don Jakoslav Banić koji je rado prihvatio sudjelovati u rekreativnom programu. Izrazio je zadovoljstvo, kako odazivom mladih, tako i dolaskom sestara u njegovu župu. Sudionici su na odlasku izjavili da će se i drugi put rado odazvati na duhovnu obnovu.

s. Natanaela Radinović

Split, Lovret

Duhovna obnova za djevojke na temu Životni poziv održana je 27. i 28. studenog u našem samostanu na Lovretu u Splitu. Obnovu su animirale s. Filipa Smoljo i s. Danijela Kovačević.

„Dani otvorenih vrata“ je moto koji često čujemo. Sekcija za apostolat mladeži provincijskog Vijeća za apostolat u svom programu, uglavnom jednodnevnih susreta, ovim dvodnevnim susretom omogućila je skupini djevojaka iskustvo otvorenih vrata samostana.

Susretu je nazočilo sedamnaest djevojaka, 14 srednjoškolki i 3 osmašice, iz Imotskog, Prološca, Vinjana, Splita, Kaštel Lukšića, Zadra i Gale. Kako im je bilo, najbolje je da prepustimo njima da same izraze.

U petak i subotu bile smo na duhovnoj obnovi u samostanu kod školskih sestri franjevnica na Lovretu u Splitu. Došle smo popodne oko pet sati. Časne su nas ugodno primile. Duhovnu obnovu vodile s. Filipa i s. Danijela. Sudjelovale smo u večernjoj molitvi u kapelici s časnimama iz samostana. Prvu večer najdraže mi je bilo kad nam je s. Filipa čitala priču o ruži, a nama su se na vodi otvarali naši cvjetovi od papira. Imale smo molitvu, meditaciju, večeru i na kraju zanimljivo upoznavanje. Poslije smo otišle na spavanje.

Ujutro smo se ustale na doručak u osam sati. Poslije doručka smo imale molitvu i razgovarale smo o temi duhovne obnove: *Zvanje i profesija*. Časne su nam pokazivale poučne prezentacije. Kasnije smo izrađivale svaka svoj plakat na temu kako sebe vidimo za deset godina. Radile smo ga dosta dugo. Svaka od nas je prezentirala svoj rad. Nakon toga smo imale još meditaciju. Ručak je bio oko jedan sat. Časne su nam skuhalo ukusnu hranu i kolače. Za ručkom smo razgovarale. Za mojim stolom razgovarale smo s djevojkom koja treba postati časna. Priprema se. Razgovarali smo o pozivu, vjeri... Bilo je lijepo. Poslije ručka ostale smo u samostanu, jer je vani padala kiša. Časne su nam pripremile super zabavne igre. Sve smo se zabavile i predahnule. Igrale smo puno igara, natjecale se. I časne su se opustile i igrale s nama. Vrijeme je brzo proletjelo i opet smo sjele i imale pripremu za ispovijed. Čitale smo čitanje o preljubnici i kasnije to odglumile. Sjetile smo se svih svojih grijeha. Zanimljivo je bilo kad nam je časna dala vrpču, na kojoj smo trebale raditi čvorove kad se sjetimo nekog grijeha. Te čvorove trebamo držati dok se ne popravimo. Imale smo molitvu. Otišle smo u kapelicu na ispovijed i na misu. Cijela duhovna obnova prošla je brzo. Bilo je zanimljivo. Super sam se osjećala, dobila mir. Mislim da je svatko od nas dobio po nešto od duhovne obnove. Drago mi je što sam imala priliku sudjelovati. Poželjela bih svima tako nešto. Kroz duhovnu obnovu bolje upoznaš sebe i svoj život.

Hvala Vam što ste nam omogućili ovo iskustvo!

Ivana Paleka, II. raz. gimnazije, Zadar

Sredinom studenoga, baš kad osjetih da me mukotrpne školske obveze guše i da trebam barem malo vremena za sebe, stigao je poziv od s. Filipe. Pozvala me na duhovnu obnovu u splitski samostan na Lovretu. Rado sam pristala. Ipak, na samom početku nisam ni slutila kako će to iskustvo biti lijepo.

U petak smo krenule. Pošle su još tri simpatične djevojke vedra duha. U Split smo stigle na vrijeme. Upoznale smo grupu zanimljivih vršnjakinja. Nakon upoznavanja slijedila je meditacija - prvi dio našeg programa. Opušteno smo sjedile dok su se zvuci glazbe isprepletali s pričom o ruži koja nije željela procvjetati. Čim sam zatvorila oči, mislim sam

otputovala na zelenu livadu, livadu iz sna. Vrijeme je jurilo i došlo je vrijeme za počinak. Moje prijateljice i ja imale smo posebnu čast, mi smo noć provele u samostanu na Poljudu. Mada smo stigle kasno, tamo nas je ugostila časna čiji topao pogled neću nikada zaboraviti. Mirna je bila ta noć. Nikada se nisam osjećala tako blizu Boga. Osjećala sam istinsku sreću, savršenu sreću.

Rano ujutro nastavio se naš program. Nakon molitve i doručka, izrađivale smo plakate. Zamišljali smo svoj život za 10 godina. Svaka od nas, sanjala je svoje snove, imala svoje čežnje i ambicije. Predstavljale smo naše plakate i o njima raspravljale. Ma kako različite bile, sve se svelo na to: Idemo tamo gdje nas Bog odvede! S tim smo završile prijedpodnevi rad.

Kasnije su uslijedile razne igre. Kako sam se samo nasmijala dok smo naganjali “žabe”, “ribe” i ostala stvorenja od papira. Bio je to dio koji nas je još više zbližio.

Nakon ispovjedi i mise, uslijedio je povratak. U Imotski sam se vratila kao nova, napunjenih baterija. Na tom putovanju dobila sam dobar uvid u samostanski život, upoznala nove ljude, ali najvažnije od svega, ponovo sam upoznala samu sebe.

Ivana Granić, I. srednje, Imotski

Zahvaljujemo svim sestrama koje su animirale djevojke da pođu na susret kao i sestrama na Lovretu koje su omogućile ovu realizaciju.

s. Danijela Kovačević

KRIST KRALJ – KRALJ MOG SRCA?

Pitam se, Gospodine, da li Te priznajem svojim kraljem? Koliko si Ti uistinu kralj moga srca? Koliko sam dopustila da to stvarno budeš? Ponekad bih odgovorila potvrdno, a ponekad i ne. Može li se to izmjeriti i kojom mjerom, na koji način? Jedno pitanje otvara mnoštvo drugih. Potiče me na razmišljanje, ispitivanje same sebe: Koliko sam, Kriste, Tvoja? Koliko si Ti moj, Kralj srca moga? Služim li uvijek i potpuno Tebi ili nekim drugim lažnim kraljevima?

Želim očistiti srce svoje od svega lažnoga, prolaznoga, od svega što nije Ti. Da vladaš samo Ti!

Kriste, Kralju moj, molim Te: učvrsti u meni kraljevstvo svoje. Ostani, ne napuštaj prijestolje svoje. Kad se taština moja pobuni, kad ružne misli u meni na ustanak zovu, Ti brani kraljevstvo svoje protiv neprijatelja koji se zove JA!

Dragica Karlić, kandidatkinja

KUĆNE PREDSTOJNICE I PROVINCIJALNA PREDSTOJNICA

ZAJEDNO - U DUHU SV. FRANJE

Ovogodišnji sastanak kućnih predstojnica s provincijalnom predstojnicom bio je na Lovretu 5. prosinca uz temu *Zajedno - u duhu sv. Franje*.

Nakon zajedničke molitve i meditativnog promišljanja o trsu i lozi (Iv 15, 1-11) s. Klara je riječima dobrodošlice pozdravila sestre predstojnice i uvela ih kratkim izlaganjem u susret. S obzirom na prigodno vrijeme liturgijske godine s. Klara je istaknula da došašće, koje je obilježeno iščekivanjem i darivanjem Božje blizine, pred nas stavlja zahtjev: otvorenost i osluškivanje potreba onih s kojima živimo i kojima smo poslani. U tom duhu valja nam iznalaziti putove bolje izgradnje sestrinskih odnosa u zajednicama kao i u odnosu s ljudima koje susrećemo. Na tom putu možda nam valja, poput vinogradara iz Ivanova evanđelja, nešto sjeći, rezati i/ili odbacivati kako bi naš redovnički život nadišao minimum i dao *više roda*. Rezultati rada na sebi i zajedništvu zasigurno neće izostati ako se uvijek iznova, i unatoč svim neuspjesima, trsimo ostati povezani s Isusom koji veli: *Ostanite u meni i ja u vama. Kao što loza ne može donijeti roda sama od sebe, ako ne ostane na trsu, tako ni vi ako ne ostanete u meni. Ja sam trs, vi loze. Tko ostaje u meni i ja u njemu, taj donosi mnogo roda. Uistinu, bez mene ne možete učiniti ništa.* (Iv 15,4-5)

Poseban je naglasak s. Klara stavila na potrebu posvećivanja teološkoga temelja našega redovničkoga zajedništva iz kojega ono dobiva svoj puni smisao i odakle crpi snagu. Oslanjajući se na dokument *Bratski život u zajednici* rekla je da ne smijemo izgubiti iz vida otajstvenost našega redovničkoga života. Samo u vjeri možemo prihvaćati naše međusobne različitosti, u vjeri ih ispravno vrednovati, ako je i što je potrebno čistiti u našim međuodnosima kako bismo zajedničkim snagama, uz Božju pomoć, mogle tkati svoje sestrinstvo. Sestrinski je život Božji plan i plod je Božje ljubavi. On je iznad svega dar koji po slobodnom prihvaćanju postaje i obveza i uključuje poslanje, ali ne individualizirano nego zajedničko – u ime zajednice. To je dobro shvatio naš brat Franjo koji je u svojoj zajednici zahtijevao zajedništvo života, dobara i djelovanja. Premda je za Franju zajednica

bila kao *majčinsko krilo* bez kojega se ne može živjeti nisu ga sva braća u tome slijedila. Susretao se on, s velikim žaljenjem, i s onima koji su (od)lutali od zajednice i zajedništva.

Nakon izlaganja s. Klare uslijedila su izvješća kućnih predstojnica o životu i djelovanju zajednica u protekloj godini. Iz izvješća koja su tematizirala molitveni život, zajednički život, apostolat i gospodarstveno stanje moglo se čuti dosta pohvalnih primjera koji se odnose na pojedine sestre ili zajednice. Razgovor je tekao u smjeru dijagnosticiranja stanja u zajednici, iznosili su se i određeni problemi, pokušavalo se pronaći potrebna rješenja, a iskazivalo se i žaljenje zbog nekih primjera samovoljnog ponašanja.

Sestre su ustvrdile da se i u našoj redovničkoj svakodnevnici uočava prisutnost sekularizacije i suvremenih otuđenja. Unatoč jasnoj spoznaji da unutarjni redovnički život utječe na kakvoću i plodnost poslanja, zamjećuje se i neuravnoteženost između zajedničkoga života i djelovanja, aktivizma. Što se tiče mjesečnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka ponovno je istaknuta njihova vrijednost i potreba. Bez obzira na poteškoće koje pojedine zajednice imaju u njihovu osmišljavanju i nadalje se ostaje kod mišljenja da je susretanje i razgovor sestara jedna od najvećih vrijednosti mjesečnih sastanaka. U razgovoru o zajedničkim materijalnim dobrima i načinu raspolaganja njima izrečeno je da ima zajednica koje se izdižu iznad svojih potreba i doprinose općemu dobru Provincije. One svojom osjetljivošću i izdvajanjima zapravo omogućuju provincijalnoj upravi, koja ima jasniji uvid u stanje zajednica, da pomaže onima s malim ili nedostatnim приходima. U tom je kontekstu najskromnija zajednica sestara u Trpnju. Hvale je vrijedno što većina sestara u provinciji ima ispravan odnos prema materijalnim dobrima. Nažalost ima i onih koje u tom smislu lutaju, samovoljnim raspolaganjem zajedničkim dobrima ne daju dobar primjer. A netko je davno uvidio i ustvrdio da zbog novca najlakše propada zajednički život.

Briga oko izgradnje zajednice i zajedništva zajednička je svim sestrama. Svaka od nas, neovisno o službi ili apostolskoj djelatnosti koju obavlja, sudjeluje u životu i obnavljanju zajednice. Važno je samo htjeti i činiti. Sve imamo potrebu, kako je to uočio i na čemu je inzistirao brat Franjo, vraćati se u zajednicu i živjeti u tom majčinskom krilu koje nam pomaže da naše zajedničko poslanje *više roda donese* (Iv 15,2) i da naša *radost bude potpuna* (Iv 15,11).

U završnom dijelu susreta s. Klara je zahvalila svim kućnim predstojnicama na razumijevanju i suradnji, na vođenju i animiranju zajednice i na tome što su prihvatile tu službu. Potaknula je sestre da čine sve što mogu, u skladu sa svojim sposobnostima i mogućnostima, da u zajednicama poraste zajedništvo u duhu svetoga Franje.

s. Natanaela Radinović

I VJERNICE I GRAĐANKE

Transkulturalna psihosocijalna obrazovna fondacija i Centar za interdisciplinarnu postdiplomske studije univerziteta u Sarajevu upriličili su u Sarajevu 8. prosinca 2009. godine predstavljanje knjige *I vjernice i građanke*, urednicâ/autoricâ dr. sc. Zilke Spahić-Siljak i dr. sc. s. Rebeke Anić. Uz knjigu je predstavljeno i Uputstvo za trening: *Modifikacija kulturnih običaja i praksi žena i muškaraca u BiH* koje je proisteklo kao rezultat istoimenog projekta. Tom prigodom o projektu je uz ostale predstavljače govorila i s. Rebeka.

Naša s. Rebeka autorica je drugog poglavlja knjige koje nosi naslov *Rodna perspektiva – katolička tradicija*. U recenziji za ovo poglavlje piše: “Rad Jadranke Rebeke Anić odmjerenom znanstvenom pomnjom prati kako se biblijska inspiracija s obzirom na ženu prilagođava grčkom, aristotelovskom stereotipu i instalira u patristici te pogotovu u tomističkom teološkom modelu koji će stoljećima dominirati u Crkvi i odrediti svu njezinu praksu prema ženi. No autorica nipošto ne podliježe zanosu feminističkog pokreta koji je često u iskušenju ostati samo na jednostranoj kritičkoj dijagnozi, nego cjelovito prati dinamiku života religijske zajednice između otuđujuće redukcije vjere i žive vjere koja se nadahnjuje objaviteljskim izvorom i nepatvorenim životom. (...) To je i najpozitivnija strana ove studije, što beskompromisno demaskira patrijarhalnu redukciju žene u kršćanstvu, ali i pokazuje sav pozitivni spasenjski, osloboditeljski potencijal vjere za afirmaciju žene. (...) Ovom studijom, Jadranka Rebeka Anić pokazuje svoju teološku zrelost i znanstvenu suverenost.”

(Izvod iz recenzije za poglavlje 2. Rodna perspektiva – katolička tradicija, mr. Ivo Marković, Franjevačka teologija Univerziteta u Sarajevu)

STAJATI PRED BOGOM U ISTINI I LJUBAVI

Susret sestara s privremenim zavjetima triju hrvatskih provincija

Godišnji susret sestara s privremenim zavjetima triju hrvatskih provincija pod naslovom *Stajati pred Bogom u istini i ljubavi* održan je od 4. do 6. prosinca ove godine u Tučepima u kući sestara Bosansko-hrvatske provincije. Seminar je vodio fra Ante Vučković. Prisustvovalo je 15 sestara zajedno sa svoje tri odgajateljice. Način rada bio je predavački uz održavanje redovitih molitvenih časova i euharistijskih slavlja.

Zadana tema obvezuje svakoga na pogled u vlastitu nutrinu. To je korak koji izaziva onaj mučni osjećaj nesigurnosti i brige jer ne znamo što ćemo unutra naći. To je, svakako, korak koji je nužan za održavanje cjelovitog zdravlja osobe, kako fizičkog zdravlja tako i psihičkog i duhovnog. Mi živimo u tijelu na kojem se vide sve promjene, talenti i nedostaci koji dolaze iz psihičkog ili duhovnog područja. Također, naš duh može patiti ili rasti ukoliko naše tijelo od nečega pati ili se razvija u svoj punini. Svakim danom doživljavamo susrete u kojima se zrcale nekakvi odnosi koji mogu biti takvi da nas oplemenjuju ili da nas sputavaju. Odnosi su tema kojom se trebamo pozabaviti jer živimo među ljudima i u svakodnevnoj smo komunikaciji s drugim. Kada ne bismo razgovarali, susretali se i djelovali jedni na druge u prolazu, izgubili bismo obilježje ljudskosti, ne bismo više postojali.

Međusobne odnose, pogled u vlastitu nutrinu i žar poziva fra Ante je obradio pod širom temom: *prijateljstvo*. Pažljivo osluškajući riječ i volju Božju, promatrali smo odnos Petra i Isusa, i to kroz pozitivan aspekt Isusovog dobrohotnog pogleda Petru koji mu je dao hrabrosti i snage da ponovno

ustane nakon velikog ljudskog pada – nakon svoje izdaje. Isusov pogled hrabrio je učenike od početka poziva do događaja ukazanja. Pogled je taj koji ljude zbližava ili udaljuje, hrani ili razotkriva. Pogled ne možemo sakriti, on nas odaje, upućuje nas na daljnju komunikaciju, zrcali naše misli, govori ono što mi nismo u stanju izreći. Pogledom razgovaramo prije nego što uspijemo složiti riječi u rečenicu i složiti misli u glavi.

Što je to prijateljstvo? Trebamo li ga njegovati? Kakvu ulogu ima prijateljstvo u samostanu? Mi se susrećemo s mnoštvom odnosa koje nazivamo prijateljskim a da nikada ne uđemo u pravu dubinu značenja ove riječi. Iako se čini možda površno ili banalno, prijateljstvo je vrlo zahtjevno. Ono se rađa samo onda kada pristanemo na davanje a odbijemo nezastitno ispunjavanje svojih prohtjeva. Prijatelj želi drugome dobro. To znači da je dužan ukazivati mu negativnosti i pohvaljivati pozitivnosti. Prijatelj nikada ne vidi samo loše nego on s ljubavlju vidi sve one skrivene osobine koje možda sami ne primjećujemo. Prijatelj ne sputava moju osobu nego izvlači iz mene svjetlost koja tek u zajedničkom otkrivanju može sjati. Jer, moja svjetlost sja tek kad je drugi vidi. Ako nikoga ne obasjam, neću ni sama znati da imam sjaja u sebi. Ova pitanja su neizmjereno potrebna u našem svakodnevnom duhovnom životu. Možda su još uvijek nedovoljno obrađena u redovništvu, ali zato svakim danom dobivaju na sve većoj važnosti. Po brzini odvijanja života koji poprima sasvim drugačiji oblik od života prije nekoliko desetljeća, možemo zaključiti da nas čeka razdoblje u kojem ćemo se nužno i iscrpno morati pozabaviti osnovnim čovjekovim potrebama za društvom i okolinom u kojoj se nalazi.

Ako želimo *stajati pred Bogom u istini i ljubavi*, moramo priznati da je čovjek danas vrlo otuđen, nesretan, usamljen i skoro besciljan. Nema veće zadaće za redovništvo nego uhvatiti se ove teme i pomoći čovjeku današnjice da preko *odnosa, prijateljstva i ljubavi* pronađe put iz zatvorenog kruga egoizma i laži koje ga guše. Da bismo pomogli čovjeku u svijetu, moramo mi biti potpuno zdravi u svim svojim dijelovima osobe i institucije. *Tko sam ja* – pitanje je koje nam stalno treba biti pred očima sve dok ne nađemo odgovarajući odgovor, ali i kasnije jer smo u trajnom razvoju. Prema mišljenju naše male skupine, to je i teško i izazovno pitanje koje traži jedan nov pogled na sebe i stvarnost oko sebe. Zato su s naše strane vrlo prihvaćeni ovakvi skupovi koji daju dovoljno vremena za rad kao i za izmjenu životnih iskustava i dojmova. S. Lucija Bilokapić i ja pridružujemo se zajedničkom stavu sestara juniorki o potrebi i korisnosti seminara koji nam omogućuju trajan rast u vjeri kao i učvršćivanje i osvježavanje poziva.

s. Lidija Bernardica Matijević

JEKA IZ AFRIKE

ULAZAK U NOVICIJAT

Našu godinu novicijata započele smo za vrijeme molitve Srednjeg časa, dan uoči svetkovine našeg Oca sv. Franje.

Još jednom je trebalo sagledati svoj život, život u zajednici od dana naše odluke dolaska u samostan. Izabrale smo tišinu i ljepotu duhovnog centra *Amani* kako bismo se u jutarnjoj osami i molitvi pripremile za početak naše kanonske godine novicijata.

Evandeoski tekst, Mt 28,1-8, s opisom poslanja Magdalene, naviještati Isusovo uskrsnuće, potakao nas je da i mi same budemo Magdalene koje traže Isusa, idu mu u susret i navještaju ga njegovoj braći u Galileji. Novicijat je naša Galileja.

U kratkom popratnom govoru s. Mirabilis nas je potakla da ne budemo “sestre tako-tako, napola” već da u potpunosti zagrlimo i živimo svoje redovničko zvanje. Redovničko odijelo i Franjin križ koje smo primile znak su popune pripadnosti našoj redovničkoj obitelji. Bibliju koju smo dobile na dar je samo znak što nam je učiti, činiti i živjeti tijekom naše godine novicijata, ali i nadalje.

Radost smo nastavile zajedničkim ručkom sa sestrama iz svih naših četiriju zajednica.

s. Brigitte Nsimire Machumu i s. Pascaline Kavugho Kaghene

ŠKOLA MOLITVE

U okviru programa Internovicijata *Naša Gospa od mira* za novakinje u duhovnom centru *Amani* je organizirana i održana petodnevna “škola molitve”. Voditelj je bio p. Arsen Kapya, misionair d' Afrique. Sudjelovale su novakinje iz šest redovničkih zajednica.

Seminar smo započele međusobnim predstavljanjem, na način da svaka predstavi novakinju koja je do nje s njezinim imenom i onim što voli. Svatko je iznio i svoja očekivanja od seminara. Svećenik nam je najprije predstavio opće uvjete potrebne za dabru molitvu. Prije svega, potrebno je imati želju i žeđ za molitvom jer molitva je izvor koji povezuje naše biće s Bogom, i bez molitve naš duhovni život ne vrijedi ništa.

Molitva je čin ulaska u zajedništvo s Bogom. Mi želimo uvijek ostati s njim i razgovarati kao što je Isus razgovarao sa svojim Ocem. U molitvu je potrebno ući s osjećajem osobne malenosti i povjerenja u Boga i njegovu ljubav.

Među vanjskim uvjetima svećenik nam je predstavio nekoliko mogućih stavova tijela za molitvu. Potrebno je prihvatiti i zanemariti moguće izvanjske zvukove, jer nemoguće je pronaći potpunu tišinu. Ali, prvenstveno je potrebno skrenuti pozornosti na “unutarnju buku”, rastresenost. Potrebno ju je “pripitomiti”, odnosno posvjestiti i uključiti u molitvu koja je ustvari jedno putovanje. Važan uvjet za dobru molitvu je nutarnja tišina. Ona nas poziva na produbljivanje duhovnog života, a što se i odražava u našem svakidašnjem zajedničkom životu.

Svećenik nam je približio i neke od molitvenih metoda, kao na primjer: Isusova molitva, ponavljajući jedan zaziv kao što je “Isuse, vjerujem u Tebe”, adoracija, karizmatička molitva, Ignacijevska metoda koja se temelji na meditaciji jedne riječi ili rečenice iz Evanđelja. Agustinovski način molitve nam pomaže u traženju povjerenja u Boga, njegovu ljubav što je izvor sve naše radosti. Lectio Divina ili Božansko čitanje Riječi koju je potakao sv. Bernard i oci pustinjaci, a svoj korijen nalazi još u židovstvu. Zasniva se na pažljivom slušanju Boga i Njegove riječi što meni govori.

Sve što smo čuli tijekom seminara samo nam je još jednom posvjestilo kako nam je biti stalne učenice molitve. Istinska kapelica ili molitveni prostor je naš svakodnevni život. Trebamo sjediniti u jedno našu molitvu i naš život. Molitva nam pruža međusobno bolje razumijevanje i otvara vrata mudrosti. Ona nas vodi u obnovu srca koje ima postati kao srce Isusovo koje je puno nježnosti, suosjećanja, dobrote i radosti. To možemo postići samo ako imamo djetinje povjerenje u Boga.

Zahvaljujemo se našoj zajednici koja nam je omogućila sudjelovanje na ovom seminaru. Molitva nam pruža istinsku povezanost s Kristom. Nadamo se da ćemo moći zaživjeti sve ovo naučeno.

S. Brigitte Nsimire Mchumu i s. Pascaline Kavugho Kagheni, novakinje

BLAGOSLOV GOSTOPRIMSTVA

Tijekom školske godine 2008./2009. u našoj zajednici u Bukavu, Nguba, sa sestrama su živjele i dvije sestre iz Družbe anđeoskih sestara sv. Pavla (Soeurs angeliques de st. Paul). Zajednica živi u Murhesi, mjesto oko 20-ak km udaljeno od Bukavu, a nemaju svoju kuću u Bukavu. S. Emérentienne i s. Mapendo su studentice završne godine studija na pedagoškom fakultetu. Tražeći mjesto za boravak u gradu putovi su ih doveli do naše zajednice. Njihov boravak s nama bio je bogatstvo i blagoslov za sve nas. S vama želimo podijeliti njihovo iskustvo života u našoj zajednici.

Jednom u vrijeme velike gladi Budha je upitao svoje učenike: “Tko će među vama preuzeti brigu da hranite gladne?” Svi su odgovarali s nesigurnošću, osim Suriya, kćeri jednog prosjaka. Ona se naklonila pred svima i ponizno odgovorila: “Ja ću nahraniti bijednike. Ja sam najsiromašnija među vama i to je moja snaga.”

Moje drage sestre, ja vas uspoređujem s djevojčicom Supryom. Vi ste nas bez da nas poznajete prihvatile i uključile u vašu obitelj koja je sad već postala i naša. Ne mogu pronaći prave riječi kojima bih prenijela sve lijepo što smo doživjele tijekom našeg boravka ovdje, ali osmijeh na licu je uvijek prisutan i sve govori. Vi ste mi pružile ljubav.

Prorok Ilija kad više nije znao izraziti svoju radost rekao je udovici: “U ćupu neće brašna nestati, ni vrč se s uljem neće isprazniti” (1 Kr 17,14ab). Na isti način i ja izražavam našu zahvalnost. Još su mi prisutne mnoge vaše riječi ohrabrenja, kao neke: “U 10 sati ne zaboravi doći na 'marendu', uzmi bar koju bananu, kruha i marmelade, kikiriki i sl.” Puno puta ste mi pomogle tražiti potrebne knjige i obogatile moje istraživanje potrebno za studiji. I još k tome, s. Klara, provincijalna predstojnica, kad nazove iz Splita uvijek se interesira za nas i naš studij. Sveti Franjo, sa sigurnošću Ti se obraćam, možeš biti ponosan na tvoje sjeme koje je palo na plodno tlo i sigurno će i žetva biti obilna. Drage moje sestre, pokazale ste mi da je Crkva uistinu jedna. Sigurna sam da će Sveta providnost napuniti “ćup i krčag” vašeg apostolata. Osjećajući se s vama uvijek kao sa svojim sestrama presretna sam jer sam u vama dobila još jednu obitelj.

S. Mapendo

Blagoslovljen budi Gospodine, Ti koji ne prestaješ djelovati preko tvojih stvorenja! Blagoslovljen sv. Franjo koji nastavlja živjeti po svom duhu jednostavnosti, bratskog zajedništva i gostoljubivosti u svim franjevačkim obiteljima. Blagoslovljena franjevačka obitelj koja me svojom besplatnom ljubavlju naučila slaviti Boga, dan i noć pjevati mu hvale za sva Njegova stvorenja. Dao Bog da znam čitati njegovu stalnu prisutnost u znakovima koji mi govore o njegovoj dobroti i ljubavi kojoj me obgrlio u ovoj franjevačkoj obitelji. Nek' mu je vječna hvala i slava!

S. Emérentienne

HIMNA ŽUPE DUHA SVETOGA U LUHWINJI

Uvod

Prigodom svakoga važnoga događaja koji se zbiva na području naše *Katoličke misije Luhwinja*, milozvučnom melodijom na materinjem jeziku *mashi* puk pjeva himnu župe *Duha Svetoga (Cibanda Mulagi)* u Luhwinji. Sadržaj me uvijek duboko dirao i puno mi govorio o želji naroda za katoličkom vjerom. To je razlog zašto sam od župljana tražila tekst. Obratila sam se ženama koje mi rekoše: “Mi nemamo tekst na papiru, nego ga imamo i čuvamo u srcu a pjevamo napamet”. Izašle su mi u susret i rado ga napisale u Luhwinji, dana 3. veljače 2009. godine.

Himna je prožeta željom, nadom, radošću i zahvalnošću. Nadbiskup se obratio vjernicima jezikom simbolike kako bi im izrazio radosnu vijest o dolasku misionara i misionarka. Jezik simbolike u središnjoj Africi govori mnogo. Puk je vrlo dobro razumio Nadbiskupa. Njima nije stran Isusov način izražavanja u prisposobama. Vole Isusa, vole Crkvu, vole misionare. U dubini svoga bića iskreni su vjernici. Kao zdrava djeca prirode lako su prepoznali evanđeoske vrijednosti i prihvatili ih.

Himna završava molitvom da svi u Kristu budemo jedno. Ta je molitva uslišana. Naime, tri mjesta koja se u himni spominju, ujedinjena su pripadnošću Katoličkoj crkvi. Postala su samostalnim župama koje vode domaća braća franjevci: Luhwinja je župa *Duha Svetoga* od 1. ožujka 1974. godine; Burhinyi je župa *Sv. Franje Asiškoga* od 4. listopada 2004. godine; Kaziba je župa *Krista Kralja* od 30. prosinca 2007. godine.

Pri pjevanju, svaki se stih ponavljaju dva puta.

Himna u hrvatskome prijevodu:

Draga braćo i sestre,
očevi, majke, od davnine
obećana nam je župa.
Jednoga dana
stiže pismo iz Bukavu
primio ga je u Burhale
župnik Karhalya i pročitao.

Odlazi iz Burhale i stiže k nama
primio ga je u Luhwinji
Učitelj Kulimushi i pročitao.
Kulimushi reče vjernicima:
Svi me dobro poslušajte:
Biskup ovdje dolazi!

Odlazi iz Bukavu, ide u Burhale,
Prolazi kroz Burhinyi, svi ga lijepo primimo.
Stigao je, posjedali smo zajedno.

Biskup nam reče: “Svi vidite,
da sam ja starac
i vrijeme je suše.
Svi dobro znate da se skakavci
ne mogu uloviti u suši.

Možda noću, možda danju ulovio sam ih.
Oni skakavci kojima se nadate i koje čekate
vaši su.”

Svi smo se silno obradovali,
zapljeskali rukama,
glasno uskliknuli: “Bogu slava i čast!”
Skakavci koji su nam obećani
svi smo ih vidjeli,
svi smo ih primili: to je naša župa!

Primili smo oca fra Mirka,
primili smo oca fra Ivana,
svi smo ih vidjeli.
Svećenici franjevci otvaraju župu.
Molimo Boga da nam pomogne.

Molimo Boga da nam pomogne:
I da župa Ciburi*
i župa Ifendula**
obje budu jedno.
Molimo Boga da nam pomogne:
Burhinyi, Kaziba i Luhwinja - svi,***
svi mi, ujedinjenimo se zajedno.

*protestantska župa /*središte protestanata

katolička župa /središte katolika

***odnosi se na «kraljevstva», tj. podijeljena teritorijalna područja kojima je na čelu poglavica.

SKAKAVCI

Za razumijevanje znakovitosti slike o skakavcima, donosim neke zgode iz svakidašnjega života.

U doba skakavaca nitko ne ostaje u kući. Svi kreću u lov na skakavce. Škole su zatvorene. U sušno doba nema skakavaca. U predjelima gdje suša traje dulje, nema mogućnosti za obilan lov na skakavce.

Skakavci su utkani u običaje Kongoanaca. Iznosim tri slike iz svakodnevnoga života u kojima se vidi veliko značenje i znakovitost ovih malih životinja.

Za razliku od naših običaja u kojima zaručnica biva opremljena imutkom od svoje obitelji, u Kongu je obrnuti slijed običaja. Mladoženja i njegova obitelj daruju obitelj *zaručnice*. U obvezno darivanje mladoženje u plemenu Bashi ulazi najmanje jedna krava i nekoliko koza. U nekim plemenima daruje se skakavcima. Propisana je količina skakavaca i darivanje je popraćeno svečanim obredima. Neki krajevi obiluju skakavcima, kao primjerice kraj oko grada Butembo, što su nam potvrdile naše sestre iz toga kraja, pripadnice plemena Nande. Naprotiv, Luhwinja oskudijeva skakavcima. Mladoženja se može naći u neprilici, ako u

njegovu kraju nema skakavaca u većim količinama. Kao primjer navodim slučaj našega liječnika u Luhwinji, dr. Patrica. Patric je upoznao svoju zaručnicu na studiju. Njezino je pleme tražilo skakavce kao miraz. Kako se u Luhwinji nije moglo doći do veće količine skakavaca, zajedno s liječnikom u brizi našla i naša s. Mirabilis, koja mu je htjela pomoći. Dr. Patric je riješio tu poteškoću pregovarajući s obitelji o novčanoj isplati.

Sljedeća zgoda svjedoči nam o darivanju prilikom rođenja prvoga djeteta u jednoj obitelji. Prigodom jedne duhovne obnove u našoj zajednici, predvoditelj obnove, misionar bijeli otac (pater Ferdinand), na temu o glasu savjesti, pročitao nam je sljedeći tekst:

Mbolu (ime čovjeka koji nosi skakavce) nosi prilikom rođenja prvoga djeteta, dragocjeni dar iz obitelji u kojoj je majka rođena u obitelj gdje sada živi. Dar je bio veliki *calabas* (vrsta bundeve) ispunjen skakavcima. Put kojim je prelazio bio je dug, a čovjek gladan. Malo pomalo, gotovo je sve pojeo. Najednom začuje glas koji viče: "Mbolu we, Mbolu we!", što znači: "Mbolu, pojede ti sve! Što ćeš donijeti za dar?" Čuvši da ga bundeva ili preostali skakavci ozbiljno upozoravaju, naljutio se i razbio *calabas*, bundevu. Tada mu je bilo još gore. Komadići bundeve i preostali skakavci vikali su još glasnije.

Pouka iz teksta: ne možemo ugasiti glas savjesti. Ako prisvajamo sebi ono što trebamo podijeliti s drugima, ne može nas zadovoljiti. To je tipična slika egoizma i individualizma koja se suprotstavlja zajedništvu i zajednici.

Treća slika o simbolici koju nose skakavci u životu Kongoanaca nastala je prilikom imenovanja novoga nadbiskupa u Bukavu. Sveti je otac Benedikt XVI. u godini 2006. imenovao pomoćnog biskupa *François Xavier Maroy* za novoga nadbiskupa i metropolitu u Bukavu. Prethodna naša tri nadbiskupa. Cijela nadbiskupija organizirala je molitvu pod geslom: *Za novoga pastira po srcu Božjemu*. Radost je bila velika i počeli smo pripreme za ustoličenje. Novoimenovani nadbiskup nam je vrlo blizak, isto kao što su bila i trojica prethodnih nadbiskupa koji su završili život mučeničkom smrću. Nevolje su nas zbližile i pomogle da lakše izdržimo teške trenutke i više pomažemo potrebnima.

Novoimenovani nadbiskup (2006. godine) došao je u našu sestrinsku zajednicu u Muhungu zamolvši s. Blaženku da mu nacrtaj njegov biskupski grb. Svi smo mu srdačno čestitali. Razvila se tema o čestitkama, o pismenim kao i o usmenim. I Nadbiskup nam reče: "Jednu ću vam čestitku pročitati". Svećenik imenom *Kaningu* među najstarijim je svećenicima u nadbiskupiji. On je svoju čestitku novoimenovanom nadbiskupu izrazio pjesničkim izrazom i slikom skakavaca. Naime, opisao je kako se je oblak skakavaca spustio na mjesto oko katedrale i na grobove biskupa mučenika upravo na dan imenovanja novoga nadbiskupa. To se zaista dogodilo. Skakavci su se spustili baš na tome mjestu a ne po cijelom gradu. Djeca su iz svih škola trčala u lov na skakavce.

Ovi naši skakavci u Bukavu bili su znak Božjega blagoslova na novoga nadbiskupa, za razliku od skakavaca koji su opisani u knjizi *Izlaska* (Izl 10, 12-15). Skakavce u Bukavu šalje Bog da nahrane gladne. Ne mogu nikome naškoditi. A mnoštvo je gladnih, među kojima i mnogo djece; i djeca znaju stručno loviti skakavce.

Nadbiskup *Mulindwa Mutabesha* slikom je skakavaca navijestio radosnu vijest o otvaranju misije Luhwinja prije trideset i pet godina. Bile smo to mi, *Školske sestre franjevke Krista Kralja*. Sve smo jele skakavce. Prava su poslastica.

s. Blaženka Barun

BOŽIĆNE ČESTITKE

Drage sestre i čitatelji *Odjeka*!

Otvorenog srca i ruku dočekajmo tihog i nenametljivog Boga!

Zahvalno pristupimo tajni Ljubavi koja se očituje u Isusovu rođenju, Božiću!

Na dobro Vam došlo Isusovo porođenje i radostan početak Nove godine, žele

vaše sestre iz Frankfurta

Radujete se narodi kad čujete glas, da se Isus porodi u blaženi čas.

Ovim riječima želimo svim sestrama sretan Božić, kao i svima onima do kojih dođe ovaj naš glasnik. A nova 2010. godina obilovala radošću, mirom i ljubavlju.

Uz iskrene pozdrave svima od

vaših sestara iz Imotskog

I Riječ tijelom postade i nastani se među nama. (Iv 1,14)

Drage sestre, na dobro vam došlo Kristovo Porođenje i blagoslovljeno Novo ljeto!

Neka Božić, kojeg smo mnogo puta slavile čistom radošću i toplinom, i ove godine zagrije i rasvijetli naša srca da osjetimo u njima tajnovitu njegovu poruku da nas Bog ljubi, te mu mogemo u nadolazećem ljetu spremno odgovoriti: Evo nas, spremni smo prihvatiti Tvoj glas!

Uz srdačne pozdrave

vaše sestre iz Knina

Sveti je Franjo uprispodbio ozračje Kristova rođenja u Grecciju. Dopustimo i mi da se Krist rodi u našim srcima i zajednicama.

Sretan i blagoslovljen Božić i Nova godina žele vam

vaše sestre s Jordanovca, Zagreb

Isuse maleni, dođi! Rodi se u jasticama našega srca!

Želimo to svim našim sestrama, svim čitateljima *Odjeka* i svim ljudima dobrog srca!

Dragica Karlić, kandidatkinja sa s. Mirjom

I Riječ tijelom postade i nastani se među nama i vidjesmo slavu njegovu – slavu koju ima kao jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine (Iv 1,14).

Sv. Franjo, poučen da utjelovljena Riječ prebiva i mora prebivati u svijetu, raduje se neizmjereno nošen valovima milosti.

Budimo i mi Božji sugovornici nošeni valovima njegove milosti. Pomozimo drugima da dožive blizinu i toplinu Božje ljubavi.

Čestit Božić i Novo ljeto svim sestrama širom Kongregacije, dobročiniteljima, prijateljima i svima do kojih dopiju *Odjeci*!

Vaše sestre iz Franjevačkog samostana u Omišu

Dok je mirna tišina vladala, i noć brzim stijegom stigla do sredine puta svoga iznenada se na nebu pojavilo veliko svijetlo i Bog je sišao na zemlju.

Riječ života se rodila.

Šušćeće lišće umirilo se je kao da je mrtvo. Zamro je lahor vjetra u zraku.

Pijevac je prekinuo svoje kukurikanje usred pjeva.

Zaustavile su se tekuće vode potoka.

Stado koje je paslo stalo je kao ukočeno.

Pastir koji je podigao svoj štap odjednom se okamenio.

U tom času sve se zaustavilo, sve se utišalo, prestala je svaka druga djelatnost.

Rodio se Isus Krist, naš Spasitelj i Gospodin svega stvorenja.

Svim našim sestrama, prijateljima i dobročiniteljima sretan Božić i blagoslovljena nova godina 2010.

Žele i srdačno pozdravljaju

sestre iz Sigurate, Dubrovnik

Drage sestre,

od srca Vam čestitamo blagdane božićnoga otajstva sa željom da se Utjelovljeni u nama i po nama uprisutnjuje, najprije u našim zajednicama a potom i među svim našim susretnicima.

Neka nas u tome nadahnjuje brat Franjo koji u pismu svim vjernicima i nama piše: *Majke smo kad ga nosimo u svom srcu i tijelu po božanskoj ljubavi i po čistoj i iskrenoj savjesti: rađamo ga po svetom djelovanju koje treba da drugima svijetli dobrim primjerom.*

Vaše sestre iz Sinja

O ti, Betleheme Efrato, najmanji među kneževstvima Judinim, iz tebe će mi izaći onaj koji će vladati Izraelom, njegov iskon je od davnina od vječnih vremena. (Mih 5,1)

Molimo Gospodina da se u mom i u Tvom srcu utjelovi i rodi Betlehemske Dijete – Bogočovjek!

Čestit Božić! Mir i dobro u novoj 2010. godini, žele vam uz srdačan pozdrav

sestre iz Kaštel Lukšića

Drage sestre!

Mir nam je potreban. Otvorimo se miru ovoga Božića. On – On je mir naš.

Od srca pjevajmo: *U se vrime godišta mir se svijetu navišta porođenje Ditića od Divice Marije.*

Sretan Božić i blagoslovljenu novu 2010. godinu žele vam

vaše sestre iz Arbanasa, Zadar

Novorođenom Kralju mudraci se klanjaju. I mi mu se poklonimo i prinesimo mu svoje dane i noći, srca razigrana u moru svakidašnjice.

Iskrene čestitke i blagoslovljen hod u novoj godini žele i sve pozdravljaju

sestre s Dobroga, Split

Drage naše sestre!

Svima vama i čitateljima naših *Odjeka* blagoslovljen Božić i milosnu Novu godinu sa željom da Kristovim rođenjem u punini doživimo Njegov mir i Njegovu blizinu.

Vaše sestre iz Glonna

Drage sestre i čitatelji naših *Odjeka!*

Neka vam otajstvo Kristova rođenja donese mir, radost i ljubav.

Obilje Božjeg blagoslova u novoj 2010. godini žele vam

postulantkinja Mirjana i novakinja s. Nada
sa s. Karolinom

Blagoslovljeno i radosno iščekivanje blagdana Rođenja Gospodnjega neka ispuni naše sestrinske dane.

Iskre svjetlosti i istinskog žara neka nas približavaju Bogu koji je ljubav.

Čestit Božić svima i obilje zdravlja, uspjeha i zadovoljstva u novoj 2010. godini upućuju

sestre s Lovreta, Split

NAŠI POKOJNICI

SESTRE NAŠE KONGREGACIJE

- S. M. Katarina Mikić**, živjela 82 godine, u Kongregaciji 56 godina, preminula 11. listopada 2009. u Gornjoj Tramošnici.
- S. M. Annunciata Zerdin**, živjela 93 godine, u Kongregaciji 78 godina, preminula 16. listopada 2009. u Lemontu.
- S. M. Elija Macolić**, živjela 94 godine, u Kongregaciji 67 godina, preminula 19. listopada 2009. u Repnjama.
- S. M. Bernardine Hecimovich**, živjela 95 godina, u Kongregaciji 79 godina, preminula 22. studenoga 2009. u Lemontu.
- S. M. Bertrama Dobrovoljc**, živjela 96 godina, u Kongregaciji 74 godine, preminula 11. prosinca 2009. u Repnjama.

RODITELJI SESTARA

Mate Čotić, otac s. Lidije

Luca Džimbeg, majka s. Ivane

MATE ČOTIĆ

Rođen je 1. listopada 1928. godine u župi Dubrava, Splitsko-makarska nadbiskupija. Odgojen je u vrlo religioznoj obitelji i kao čovjek jasnog kršćanskog svjetonazora osnovao je svoju obitelj u kojoj je sa svojom ženom Vinkom rodio desetero djece. Djecu je odgojio u istinskom kršćanskom duhu. Prvenstveno svojim svakodnevnim primjerom kršćanskog oca obitelji.

Mate je pohađanjem svete mise, ne samo nedjeljom nego i svakim blagdanom, a otkada je u mirovini gotovo svakodnevno, davao divan primjer kršćanina. Također je redovito vršio prve petke pohodom svetoj misi i okrepom sakramentima, što je također bio kršćanski primjer života za njegovu djecu i susjede. Također je često, dok bi se drugi zabavljali nečim drugim, satima znao čitati Bibliju, a molitva krunice mu je bila svakodnevna kršćanska okrepa.

Umro je okrijepljen sakramentima u splitskoj bolnici 21. listopada 2009., a pokopan na mjesnom groblju u Dubravi uz dirljivi ispraćaj svojih dragih koji su ga silno voljeli i svojih prijatelja.

Mate je bio istinski tražitelj Boga, kako svojim životom uzornog oca obitelji, tako primjernim suprugom. Sav svoj rad odgajanja i upućivanja u život svoje brojne djece gotovo djetinjom vjerom povjeravao je Bogu a on mu je to uzvraćao. Mate je bio dobar čovjek, otac, suprug, susjed i gorljiv kršćanin.

Bog mu udijelio vječni život za kojim je ovdje duboko čeznuo!

s. Milka Čotić

LUCA DŽIMBEG

U Otoku kod Sinja, dana 6. studenoga 2009. godine s ovozemaljskoga svijeta u Kraljevstvo Božje preselila se je *Luca Džimbeg*, majka s. Ivane Džimbeg. U 80. godini života tiho je usnula, kao što je tiho i živjela.

Život je nije mazio. U 19. godini udala se za svoga supruga Antu. Osnivaju obitelj od petero djece. Sve su ih odgojili i školovali, iako bez novčanih primanja, poljodjelskim radom naših seljaka. Tri su se kćeri udale, a s. Ivana odlazi u samostan. Sudbina je htjela da Luca dugo godina ostane bez muža. Kada sin odlazi u vojsku, ona ostaje sama. Dočekala je dan da se je sin oženio. Dobila je unučad, pa čak i praunuka. U svome mukotrpnome životu Luca se je mučila kako je znala. Nikada se nije žalila da joj je teško, nego s osmijehom na licu i s krunicom u ruci dragome Bogu uvijek zahvaljivala. U crkvu je redovito hodila. Dok je bolesna ležala, samim se je očima Bogu molila, da joj olakša dane bolesti. Bog je čuo njezine molbe i toga kišnoga dana, 6. studenoga, pozvao ju je k sebi. Luca je sahranjena u obiteljskoj grobnici na mjesnome groblju Sv. Luke. Mislim da ne ću pogriješiti kad kažem da je baka Luca bila: *Kruh koji se jede i melem koji se na rane stavlja.*

Bako, nagrada neka Ti bude rajski vječni počinak!

Snježana Džimbeg

Zahvala

U ime svoga brata i sestara najiskrenije zahvaljujem svima koji ste moju dragu majku ispratili na zemno počivalište. Hvala svima za izraze sućuti izražene osobno ili pismeno. Posebno hvala za molitve koje ste upravili Bogu za moju plemenitu majku, a vjerujem ujedno i za sve nas, njezinu djecu.

Vama, drage sestre, posebno i od srca hvala!

Vaša s. Ivana

IZ ŽIVOTA NAŠE KONGREGACIJE

IZ GENERALNE KUĆE

Drage sestre, u ove dane jeseni i ubiranja plodova zemlje, želim podijeliti s vama nešto od onoga što smo doživjele kroz posljednjih nekoliko mjeseci.

Od 1. do 16. lipnja 2009. vrhovna predstojnica s. Natalija Palac bila je u kanonskom pohodu zajednicama sestara mostarske i splitske provincije koje djeluju u Njemačkoj i u Švicarskoj.

Dana 12. lipnja imale smo ugodno iznenađenje: s. Ružica je iz tiska donijela obnovljene Konstitucije i Odredbe. Zahvalne smo dragom Bogu za ovaj veliki posao koji smo s njegovom pomoću i zalaganjem mnogih, a posebno vas, drage sestre, sretno privede kraju. Neka nam Gospodin sada pomogne živjeti u skladu s njima.

Dana 2. srpnja Gospodin nam je priredio još jedno lijepo iznenađenje: sv. Otac Benedikt XVI. imenovao je novog biskupa za našu biskupiju (Tuscolo) Frascati mons. Raffaella Martinellija. On je zamijenio biskupa mons. Giuseppa Matarresa koji je na toj službi bio 20 godina.

Dana 11. rujna, iz Lemonta nam je u trodnevni posjet došla s. Maryann Dosen. Sudjelovala je u studijskom franjevačkom hodočašću u Asiz, prigodom svoje 25. obljetnice redovničkoga života.

Od 22. do 27. rujna vrhovna predstojnica bila je u kanonskom pohodu zajednici sestara u Rimu, na Farnesini.

Dana 23. rujna s. Sandra je otputovala na godišnji odmor u Chicago. Osim godišnjeg odmora ondje će sudjelovati na duhovnim vježbama i na proslavi 100. godišnjice dolaska naših sestra u Sjevernu Ameriku.

Dana 15. listopada u SAD otputovala je i vrhovna predstojnica s. Natalija Palac, zajedno s provincijalnom predstojnicom mariborske provincije s. Rafaelom Glasenčnik i provincijalnom predstojnicom tršćanske provincije s. Suzanom Masten. U Lemontu će sudjelovati na proslavi 100. obljetnice dolaska sestara iz Maribora u Sjevernu Ameriku. Posjetit će sestre mostarske provincije u Chicagu i Kanadi. Odatle će nastaviti putovanje u Južnu Ameriku gdje će predsjedati redovitim provincijalnim kapitulima u Argentini i u Paragvaju.

Dva dana nakon odlaska s. Natalije otputovala je i s. Gregoria na godišnji odmor u Argentinu. I ona će sudjelovati na provincijalnim kapitulima u Argentini i u Paragvaju.

Po zagovoru sv. Franje i svih sestara koje su već u nebeskoj slavi, neka vam Krist, naš Kralj, daruje obilje božićnog mira i svako dobro u novoj godini.

s. M. Aleksandra Kuri

IZ RIMSKE REGIJE

Drage sestre, vjerojatno ste iz masovnih medija saznale s kojim se velikim teškoćama susreće Italija nakon razornog potresa u Akvili, nakon odrona na Siciliji te poplava u drugim dijelovima zemlje. A da i ne govorimo o ambijentu u kojemu se teško diše zbog svađa i nesuglasica među političkim strankama. Sve ovo utječe na raspoloženje ljudi i stvara izvjesnu društvenu napetost. Osjećamo to i mi, jer živimo i djelujemo među ljudima. Ovome još pridonose nevolje i žalosti u obiteljima iz kojih potječemo, s kojima smo osjećajno povezane.

Tako je ljetos, nakon duge bolesti, preminula majka naše s. Lucije Vrdoljak. Pogođeni neizlječivom bolešću, predali su svoje duše Bogu brat s. Bernardice Luburić i brat s. Zdenke Tomić. Dijelimo bol njihovih obitelji i prikazujemo molitve i euharistijske žrtve za pokoj njihovih duša.

Sestra smrt pohodila je i Rimsku regiju i odvela u kraljevstvo blaženih našu sestru Margaretu Dovžan. Posljednjih mjeseci života s. Margareta postala je blaga i krotka kao janje. Bila je svjesna blizine kraja ovozemnog života i u duhu vjere vedro je prihvatila smrt. Završila je svoje ovozemno putovanje dana 9. rujna 2009. u zajednici sestara na Piazza Caprera. Sv. misu zadušnicu u kapelici zajednice na Piazza Caprera slavio je rektor slovenskoga zavoda u Rimu mons. Joško Pirc s još dvojicom svećenika, a sudjelovale su brojne sestre iz Regije. Nakon sv. mise s molitvom i pjesmom otpratile smo je do groblja Prima Porta gdje je slijedio obred ukopa.

U našim zajednicama bolest je postala vjerna pratilja nekolicini sestara. Uskoro će dvije godine da je s. Agneza na bolesničkoj postelji. S. Albina je već pet mjeseci u bolnici. Bilo je i operativnih zahvata. Dakle, imamo različitih kušnja. Gospodin nas voli i stavlja na kušnju, ali nam daje i milost da možemo predano i velikodušno vršiti svoje dužnosti.

Sestre u Pesaru rade s oduševljenjem te kod kolega u školi, kod učenika i njihovih roditelja nailaze na simpatiju i dobrohotnost.

U našoj kući Piazza Caprera (Apenini) svakodnevno se izmjenjuju gosti zadovoljni prijemom i susretljivošću sestara.

Na Farnesini je neprestano dolaženje i odlaženje djece i roditelja. Školske dvorane *vriju* živahnošću i oduševljenjem. Da se u to uvjerite dovoljno je uzeti u ruke školske novine koje je ovih dana izdao peti razred osnovne škole. Među učenicima i učiteljima cijele ustanove postoji suradnja, počevši od najmanjih u dječjem vrtiću pa sve do urednika novina - petog razreda osnovne s njihovom učiteljicom s. Stellom Okadar. Novine odražavaju čarobni svijet škole Presvetog Srca Isusova, pun nježnosti, udivljenja, zanimljivosti, nostalgije, prijateljstva, čuvstava, ljubavi... Ima i zanimljivih pripovijesti, iskustava, kronika, viceva, fotografija, razgovora (intervjua) čak i s naše dvije kuharice: gospođom Josipom Lombardo i gospođom Marilenom Veronesi.

Sve ovo samo je mali dio onoga što se svakodnevno čini u ovoj *košnici*, našoj školi Srca Isusova. Već su u tijeku pripreme za Božić, počinju probe božićnih predstava i nabavka ukrasa za učionice i umjetničke božićne jaslvice. Božić se uvijek iščekuje s velikom radošću i oduševljenjem.

Svima vama, drage sestre, želimo da vrijeme Došašća provedete u jedinstvu s Gospodinom kako biste u radosti i vedro proslavile Božić i Novu godinu.

Vaše sestre Rimske regije

s. M. Celina Sarić

IZ MARIBORSKE PROVINCIJE

Drage sestre! U posljednje vrijeme zbilo se nekoliko događaja koji su nas uzajamno povezali. Tu je Dan Kongregacije i njezin 140. rođendan, svetkovina sv. Franje o 800. obljetnici njegove karizme, 100. obljetnica nazočnosti naših sestara u Sjevernoj Americi. U studenome ćemo, u duhu zajedništva, proslaviti svetkovinu Krista Kralja.

U našoj provinciji posebno svečano je bilo 1. listopada kad smo otvaranjem izložbe i dramskom izvedbom u Mariboru proslavile 140. rođendan naše Kongregacije. To slavlje nismo mi planirale, nego nam se ono dogodilo po Božjoj providnosti. S. Pija Padjen nas je već davno prije poticala na otvaranje izložbe likovnih radova sestara naše Kongregacije. Izložba je bila postavljena u galeriji *Ars sacra* pod naslovom "Brat Sonce i sestra Luna". Na svečanosti o otvaranju izložbe sudjelovale su sestre iz splitske, mostarske, bosansko-hrvatske, tršćanske, koroške i naravno domaće mariborske provincije. Na izložbi, koja je bila otvorena do konca listopada, mogle smo uživati u djelima s. Pije Padjen, s. Ane Jukić, s. Rozarije Radić, s. Lucijane Kraljević, s. Božene Gagulić, s. Mire Bliznac, s. Patricije Kolenda, s. Andreje Kete, s. Tarzicije Valenčič, s. Shadije Gad, s. Lucije Klemenjak, s. Darinke i s. Pavle Bajec, s. Tine Dajčer i s. Polonce Majcenovič. Provincijalna predstojnica s. Rafaela Glasenčnik u svojem govoru naglasila da je izložba znak da je ljubav prema lijepome u nama živa te da nas nadahnjuje i povezuje sv. Franjo, ljubitelj svega lijepoga. Slavlje je nastavljeno u Slomšekovoj dvorani s dramskom izvedbom "Marjetice". Igrokaz je napisala i režirala s. Tina Dajčer. Na vedar način prikazuje odvažne korake prvih sestara na početku naše Kongregacije. Predstavu su izvele naše sestre skupa s postulantkinjama, a lik duhovnika Franca Kosara glumio je biskupijski kancelar g. Janez Lesnika. U predstavi se isprepliću povijesne zgrade iz vremena između 1864. i 1869. godine i ljubazni razgovori među siromašnim djevojčicama i sestrama, šaljivi prikaz siromašnih djevojčica i ozbiljnost u traženju rješenja kroz molitvu i razgovor sa sestrama. Igrokaz smo mogle vidjeti i u Ljubljani i u Sv. Petru u Koruškoj. Posvuda je izazvala oduševljenje publike jer je sve bilo u Franjinu duhu, skromno, toplo, otvoreno, neusiljeno i zbog toga evanđeosko.

A sada ukratko o drugim događajima u Provinciji. Od 1. do 12. srpnja u Žabnicama pod Sv. Višarjem bila je duhovna obnova za sestre triju slovenskih provincija.

Proslavile smo redovničke jubileje 16. kolovoza u Repnju. Okruglu obljetnicu redovničkoga života slavile su i Bogu zahvaljivale: s. Ksenija Ilc za 70 i s. Darinka Bajec za 65 godina redovničkoga života, za pola stoljeća s. Irena Pekolj (otišla k dobrom Bogu dva dana nakon slavlja), s. Jerneja Anžel, s. Karla Žura i s. Ozana Gucić i za 25 godina s. Rebeka Kenda i s. Terezija Tomazin.

Na Dan Kongregacije, 13. rujna, u Mariboru su primljene u postulaturu dvije kandidatkinje: Ema Alič i Marija Šeme.

Za vrijeme godišnjih odmora kroz pastoralne susrete prošlo je dosta mladih. U Repnju i u Šturju održani su tečajevi šivanja, na Brezju pak domaćinski tečajevi za djevojke. U Kanjem Dolu se tijekom osam tjedana izredalo preko 400 djece i animatora. Sestre su s mladima hodočastile u Asiz, jedne autobusom, a druge su 300 km hodočasničkog puta do Asiza propešačile.

S. Aleša Stritar ove je godine imala četiri izložbe svojih fotografija u okviru ustanove *Umjetnici za Caritas*.

U listopadu je provincijalna predstojnica s. Rafaela u Lemontu sudjelovala u proslavi 100. obljetnice dolaska naših sestara u Sjevernu Ameriku.

Svim sestrama želimo sa sv. Franjom: Mir i dobro!

s. M. Mira Rožanc

IZ SPLITSKE PROVINCIJE

Drage sestre, želimo Vas izvijestiti o značajnijim zajedničkim zborovanjima i susretima na kojima smo sudjelovale, a događala su se u franjevačkom duhu, po uzoru prvobitne prakse sv. Franje i njegove braće.

U provincijalnom središtu u Splitu, na temu *Gospodine, što hoćeš da činim?*, 1. kolovoza održano je III. zborovanje sestara, koje se prema Statutima provincije održava jednom u šestogodištu uz blagdan sv. Marije Anđeoske. Tom prigodom predstavljen je zbornik *Stoljetna baština 1904.-2004.*, zbornik radova sa simpozija u prigodi proslave 100. obljetnice dolaska prvih naših sestara iz Maribora u Split. Zborovanje je otvorila i riječ dobrodošlice svima izrazila provincijalna predstojnica s. Klara Šimunović. Zbornik su predstavile s. Željka Dramac, članica Bosansko-hrvatske provincije iz Sarajeva i s. Katarina Maglica, dominikanka iz Korčule. S. Željka je izložila opći prikaz zbornika koji je naslovila *Život je izabran, Lovretske sestre – izvana i iznutra*. S. Katarina govorila je na temu *Stoljetna baština – poticaj budućnosti*. Uz brojne sestre naše Provincije, nas oko 150, sudjelovale su i sestre iz mariborske i sarajevske provincije, iz Rimske regije, te sestre dominikanke.

800. obljetnica franjevačkog reda obilježena je i svečano proslavljena u Podmilačju i u Zagrebu. Franjevačko hodočašće i središnja proslava za Bosnu i Hercegovinu pod geslom *Idi Franjo, popravi moju kuću*, održana je u nedjelju 30. kolovoza u svetištu sv. Ive u Podmilačju. Tom svefranjevačkom slavlju koje je okupilo velik broj franjevac i franjevaka iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske, te mnoštvo vjernika, pridružilo se i petnaest sestara naše Provincije.

Trodnevna završna proslava 800. obljetnice franjevačkih početaka održana je od 17. do 19. rujna u Zagrebu. U bogatom programu proslave sudjelovalo je i četrdesetak naših sestara.

Tom prigodom održan je prigodni svečani koncert i molitveno bdijenje pred replikom Križa sv. Damjana. U tijeku četverosatnog bdijenja molilo se, meditiralo, pjevalo u duhu sv. Franje, čitajući svetopisamske tekstove i tekstove iz franjevačke baštine. Kroz razne oblike izražavanja: sliku, pjesmu i glazbu, recital, svjedočanstvo, predstavljen je doprinos franjevaca i franjevaka u našem narodu na različitim područjima djelovanja: u stvaranju povijesti, umjetnosti, vjerskoj pouci, školstvu, znanosti, medijima, misionarskoj djelatnosti, ekumenskom i međureligijskom dijalogu, u svakodnevnom životu.

I ovogodišnji redovnički tjedan bio je u duhu obilježavanja franjevačkog jubileja na temu *Franjevačka novost u razvoju posvećenog života*. Glavnim predavanjem *Franjin doprinos u razvoju posvećenoga života u Crkvi* osobito su naglašeni neki vidovi novosti franjevačkoga načina života. Veliko obogaćenje bilo je upoznavanje uloge sv. Franje u oblikovanju

osobnosti osnivača pojedinih redova i utjecaju franjevacu u njihovu nastanku. Kroz koreferate s temom *Elementi franjevaštva kod pojedinih osnivača redova*, predstavnici dominikanaca, isusovaca, sestara Presvetog Srca Isusova, uršulinka, Isusovih malih sestara te Misionarka ljubavi istaknuli su dodirne točke njihovih osnivača s Franjom Asiškim i franjevačkom duhovnosti.

Vrhunac proslave 800. obljetnice bilo je svečano euharistijsko slavlje koje je u zagrebačkoj katedrali predvodio zagrebački nadbiskup i metropolit kardinal Josip Bozanić u zajedništvu s apostolskim nuncijem u Republici Hrvatskoj i hrvatskim (nad)biskupima, provincijalima franjevačkih provincija iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, te dvjestotinjak svećenika, većinom franjevacu. U nadahnutoj propovijedi kardinal je sliku iz Ivanova evanđelja o trsu i lozi primijenio na veliko stablo franjevačke obitelji i njegove povezanosti s Kristom i Crkvom.

U ovoj jubilarnoj godini živost i franjevačka novost prožima i našu zajednicu u DR Kongu. Blagdan Porcijunkule obilježen je obnovom zavjeta šest naših sestara i primanjem u postulaturu dviju djevojaka Kongoanka. Uz svetkovinu sv. Franje kanonsku godinu novicijata započele su: s. Brigitte Nsimire Noëlla Machumu i s. Pascaline Kavugho Kagheni, a s. Justina Kavugho Vumilia položila je prve zavjete.

Prema planu trajnog odgoja ove godine održavaju se seminari za sve sestre Provincije na temu *Podržavati žar u sebi*, kroz koje pokušavamo crpiti na vlastitom izvoru, promišljati o svojoj prošlosti, otkrivati vlastiti identitet, pripadnost, preispitivati svoje životne ciljeve. Pod psihološko-duhovnim i biblijskim vidom pročišćujemo svoje životne stavove i učvršćujemo svoju pripadnost zajednici, produbljujemo svoj unutarnji životni put obnavljajući svoje oduševljenje i živost, ponirući u misterij života.

s. Marija Petra Vučemilo

IZ TRŠĆANSKE PROVINCIJE

Najprije vas želimo upoznati s našim doživljajima za vrijeme godišnjih odmora. Na lipanjskom kućnom kapitolu potrudile smo se napraviti raspored odmora tako da svaka mogne imati potrebno vrijeme za duhovnu i tjelesnu okrijepu. Izmjenjivale smo se naizmjenično i kod bolesnih sestara – četiri su na bolesničkoj postelji i potrebna im je trajna njega. Osjećamo kako naše tjelesne snage iz dana u dan slabe, ali u Bogu nalazimo potrebnu snagu da možemo nastaviti svoje poslanje.

Sve naše zajednice živo su uključene u biskupijsku stvarnost, zato smo sa zanimanjem slijedile imenovanja novih biskupa u Udinama i u Trstu, ali i u Egiptu. U Gorici smo posebno izrazile zahvalnost za plodno desetogodišnje pastirsko služenje nadbiskupa Dina De Antonija. Razveselile smo se što je u Egiptu imenovan biskupom nama dobro poznat franjevac p. Adel Zacchi. Dana 4. listopada sudjelovale smo na svečanom slavlju ustoličenja novog tršćanskog biskupa, mons. Giampaola Crepaldija.

Kuća u Žabicama (Camporosso) za vrijeme godišnjih odmora dobrim je dijelom opravdala svoju svrhu. Sestre, osobito Egipćanke, provele su ondje svoje godišnje odmore, sestre su

vodile duhovne susrete mladih, a od 1. do 12. srpnja imale smo duhovne vježbe za sestre triju slovenskih provincija. Duhovne susrete vodila je s. Veronika Verbič.

Na Malu Gospu, 8. rujna u provincijalnoj kući svečano smo proslavili 50. obljetnicu redovničkoga života s. Suzane Masten, naše provincijalne predstojnice i 60. obljetnicu s. Elizabete Likar. Svečanom euharistijskom slavlju predsjedao je biskup Eugen Ravignani a koncelebrirali mons. Franc Vončina, župnik don Flavio Gollinucci i naš kapelan Milan Namac. Na svečanosti je sudjelovao veliki broj sestara s podružnica i rodbine slavljénica. Kod stola nije nedostajalo pjesme i slavljéničkih govora.

Jubilej s. Suzane željeli su proslaviti i u njezinoj rodnoj župi, Vojščici na Krasu, u nedjelju 20. rujna. Župljani i rodbina su ukrasili crkvu, animirali svetu misu i pripravili bogatu zakusku. Župnik Rafael Leskovec u propovijedi je kazao da zlatni jubileji imaju predokus vječnosti.

Slavlju stogodišnjice dolaska naših sestara u Egipat kao da nema kraja: Izložba "Skrivena lica aleksandrinki i Školskih sestara", film i druge priredbe kruže po raznim gradovima Slovenije. Neka i to bude zahvala našim pokojnim sestrama pionirkama, koje su se svojim redovničkim životom žrtvovalé za očuvanje i utvrđivanje morala i vjere slovenskih žena u Egiptu.

Pred nama je vrijeme došašća. Zajedno s vama želimo pripremiti svoje srce za Otkupiteljev dolazak u ovaj naš nevoljni svijet. Blagoslovljen Božić svima, osobito bolesnim sestrama, koje uključujemo u naše molitve.

s. M. Gabrijela Koncilja

IZ LEMONTSKE PROVINCIJE

Drage sestre! Dok ovo pišem, stabla u Lemontu poprimaju jesenje boje zlata, purpura, naranče i boju rde. Jesen nam je, uistinu, jedan od najljepših Božjih darova. U nedjelju, 28. lipnja, dvije sestre su proslavile svoje jubileje: s. Jude Marie Naiden proslavila je 50 godina redovničkog života, dok je s. Maryann Došen proslavila 25. obljetnicu. Biskup Joseph Imesch, umirovljeni biskup Joliet biskupije, o. Ante Došen, CM, brat s. Maryann, i drugi pozvani svećenici slavili su svečanu euharistiju. Fra Anthony je bio propovjednik. Poslije euharistijskog slavlja uslijedio je svečani ručak u Mt. Assisi Academy za sve svećenike, sestre, članove obitelji i goste.

Dana 4. srpnja 2009. s. Maria Dracar preminula je na bolesničkom odjelu St. Joseph. Njezino tijelo preneseno je 7. srpnja u kapelu u Alvernia Manor, gdje smo iste večeri molile pokojničko slavlje. Sljedećeg dana sestre su se okupile na misi za pokojnu sestru. S. Maria će nam ostati u sjećanju kao vrlo draga i prijazna sestra. Neka uživa u Božjem vječnom zagrljaju.

Dan 1. kolovoza bio je dan višestrukog slavlja. Piknikom ispred samostana Mt. Assisi obilježile smo 100 godina djelovanja naših sestara u SAD-u. Odbor sestara i pridruženih članova pripremao ga je kroz više mjeseci. Ovaj piknik je priređen kao izraz zahvalnosti našim obiteljima, prijateljima, suradnicima, dobročiniteljima i župljanima koji su bili uz nas

na našem putu kroz proteklih 100 godina. U Mt. Assisi dvorani slavili smo euharistiju. Biskup Joseph Imesch, umirovljeni biskup biskupije Joliet bio je glavni celebrant. Pet svećenika i đakon bili su također prisutni na misi, kao i mnogi uzvanici. Unatoč kišici, vladalo je dobro raspoloženje uz ukusnu hranu, glazbu, igru, te posjet kapeli i “sobi baštine”. Oni koji su posjetili Sobu baštine bili su impresionirani rukotvorinama, slikama i prezentiranjem naše povijesti. Kakav dan za pamćenje!

Dana 14. kolovoza proslavile smo naše obljetnice redovničkoga života molitvom naslovljenom “Molitva – naš poziv”. Uslijedilo je druženje uz sladoled i razgovor u radosnom ozračju.

Dana 15. kolovoza s. Susan Catherine Wade obnovila je zavjete u kapeli u nazočnosti svih sestara. Euharistijsko slavlje predvodio je i propovijedao fra Blase Chemazar, OFM, a zatim je slijedio ručak u blagovaonici samostana Mt. Assisi.

U nedjelju, 23. kolovoza u Alvernia Manor održan je godišnji ljeto-fest. Igra, glazba, hrana, osvježavajući napitci, jahanje ponija i obilje sunca bilo je sve što je potrebno za ugodno popodne za stanovnike doma, njihovih obitelji i prijatelja Alvernia Manor-a. Prihod od festa će se koristiti za popravke zgrade. Dan Kongregacije, 13. rujna, proslavljen je uz molitvu u Sinsky dvorani Alvernia Manor-a. Posebnu večeru nakon koje su slijedili deserti priredili su pridruženi članovi. U znak sjećanja na naše skromne početke pridružile su nam se i sestre iz samostana Srca Isusova u Chicagu i Rođenja Bl. Djevice Marije iz Jolieta.

Na blagdan našeg svetog oca Franje sestre su upriličile molitveni susret: “Primajući dar naših obnovljenih Konstitucija” u Alvernia Manor kapeli. Na kraju je svaka sestra primila Konstitucije i Odredbe i znak Tau. Korice na kojima je križ iz Sv. Damjana i slika Majke Margarete i djevojaka je poziv ne samo na čitanje nego na življenje unutaršnjeg sadržaja. Proučavanje izmijenjenih točaka će biti predmetom naših kućnih sastanaka u predstojećim mjesecima.

Nakon godinu dana obilježavanja i proslave 100. obljetnice prisutnosti naših sestara u SAD-u bilo nam je drago što nam se na svečanosti zatvaranja pridružilo i deset sestara preko oceana. To su: s. M. Natalija Palac, vrhovna predstojnica i s. M. Sandra Zorko, vrhovna savjetnica iz Grottaferrate, s. M. Rafaela Glasenčnik provincijalna predstojnica iz Mariborske provincije, s. M. Suzana Masten iz Tršćanske, s. M. Ivanka Mihaljević iz Sarajevske, s. M. Klara Šimunović iz Splitske provincije, s. M. Jelenka Puljić, provincijalna predstojnica i s. M. Josipa Bešlić iz Mostarske provincije, s. M. Ambrozija Potočnik, provincijalna predstojnica iz Austrije sa s. Veronikom Supan. Prisutnost svih ovih sestara svjedoči o internacionalnosti naše Kongregacije. Bila je ovo prilika da susretnemo i upoznamo “naše sestre”. Uživale smo u zajedničkim trenucima u Lemontu i SAD-u sa svima njima.

Usred naše proslave 100. obljetnice, 16. listopada 2009., s. Annunciata Zerdin koja je tijekom više godina strpljivo nosila bolest artritisa prešla je u vječni život. Bila je poznata po svojim brojnim primijenjenim umjetnostima, kao i po uspješnom poučavanju, te smislu za glazbu. Njezina obitelj i sestre okupili su se na Večernjoj 21. listopada. Misa za pokojnu sestru slavljena je u samostanskoj kapeli 22. listopada, a predvodio je fra Blase Chemazar, OFM. Pokopana je 23. listopada u groblju sv. Alfonza u Lemontu.

Skupina sestara koja radi s pridruženim članovima organizirala je vikend za pridružene članove od 23. do 25. listopada. Tema je bila “Slavljenje Godine svećenika”. Prezentacije koje su sestre priredile uključivale su povijest svećeništva, svećeničko služenje, kako

pomoći i podupirati naše svećenike, te Franjin pogled na svećenike. Na završetku vikenda sastavljeno je pismo zahvale svećenicima za mnoga djela koja čine za narod Božji. Pismo će biti poslano pojedinim svećenicima koje sudionici vikenda i sestre poznaju.

Dok lišće pada i snijeg pokriva zemlju, tišina prirode i vrijeme njezinog počinka priprema nas za došašće, dane naše priprave za Gospodinovo rođenje. Neka ovi tihi dani ispune vaša srca obiljem Božjega mira!

s. M. Jimene Alviani

IZ MOSTARSKE PROVINCIJE

Sve sestre diljem Kongregacije pozdravljam pozdravom svetoga Pavla Timoteju: *Milost vam, milosrđe i mir od Boga Oca i Krista Isusa, Gospodina našega* (2 Tim 1,2). Zahvalna sam Bogu što i ovoga puta mogu podijeliti s vama nekoliko važnijih događaja iz života Provincije Svete obitelji.

Provincijsko hodočašće sestara na Široki Brijeg

I ove godine u svibnju na tradicionalnom godišnjem provincijskom hodočašću sestara na Široki Brijeg okupilo se oko 100 sestara. Prijepodnevi molitveni program, koji su pripremile odgajateljice s novakinjama, kandidatkinjama i postulantkinjama, ispunio je širokobriješku crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije. U znaku hodočašća bilo je i predavanje o. Mirka Nikolića koje je održao sestrama u poslijepodnevnim satima na temu *Sv. Pavao – hodočasnik*.

Jubileji i slavlja zavjeta

Na blagdan Gospe od Anđela u Kiseljaku su proslavile Zlatni jubilej – 50. obljetnicu redovničkoga života s. Bonifacija Barbarić i s. Ivana Primorac. Srebrni jubilej – 25. obljetnicu redovničkoga života proslavile su: s. Mira Kovač, s. Danijela Čilić, s. Stojka Alilović, s. Mira Majić, s. Marina Karačić. Slavlju su se pridružile i tri sestre koje su obilježile 10 godina od doživotnih zavjeta. Euharistijsko slavlje tom prigodom predvodio je apostolski nuncij u BiH mons. Alessandro D'Errico. Sudjelovao je oko 50 sestara koje su došle iz Hercegovine te veliki broj župljana kiseljačke župe.

Na blagdan sv. Klare u samostanu sestara u Bijelome Polju doživotne zavjete položile su s. Branka Perković i s. Marijana Brekalo. Istoga dana pod večernjom molitvom primljena je u novicijat Ivana Mikulić, a u postulaturu Ivana Markotić.

Dana 12. kolovoza u samostanu sestara u Bijelome Polju položile su prve zavjete s. Anđela Pervan i s. Adriana Galić. Redovničke zavjete na godinu dana obnovile su četiri sestre juniorke.

Provincijski dan i otvaranje galerije slika

Dana 26. kolovoza 2009. u Bijelome Polju, u zajedništvu s oko 70 sestara, proslavljen je ovogodišnji *Provincijski dan* (77. godišnjica ustanovljenja Provincije Svete obitelji). Nakon euharistijskog slavlja sestre su u mimohodu, sa svijećama u ruci i uz molitvu krunice, pohodile sestarsko groblje Gruban gdje su se pomolile za pokojne sestre. Po povratku iz

groblja slijedilo je otvaranje i blagoslov galerije slika koja je skupna izložba darova umjetnika iz Majčina Sela – Međugorje (umjetnika iz Hrvatske i BiH), umjetnika iz Njemačke i Austrije kao i umjetničkih djela naših sestara. Tom prigodom provincijska predstojnica s. Jelenka Puljić zahvalila je Bogu za dar umjetnosti i umjetnike *koji izražavaju zraku Božje ljepote*, a među njima su i naše sestre. Kazala je da se ideja o otvaranju galerije rodila upravo zbog onih sestara u Provinciji koje imaju dara za umjetnost, napose za slikarstvo.

Blagoslovljena novoizgrađena kuća za sestre u Ljubuškom

Na blagdan sv. Franje blagoslovljena je novoizgrađena kuća za sestre u Ljubuškom u koju su sestre početkom listopada preselile iz kuće u kojoj su stanovale od 1978. godine i koju je Franjevačka provincija Uznesenja BDM darovala sestrama na korištenje. Nova kuća izgrađena je na zemljištu koje je sestrama darovala pok. Kata Boras o kojoj su sestre 12 godina skrbile. U obredu blagoslova sudjelovale su brojne sestre, predstavnici općinskih vlasti, prijatelji i dobročinitelji.

Provincijski kapitul

U našoj Provinciji u tijeku su pripreme za Provincijski radni i izborni kapitul koji će se održati od 3. do 7. veljače 2010. Na sjednici Provincijskoga vijeća početkom kolovoza otvorene su i prebrojane glasovnice te izabrane 22 zastupnice za sastav Provincijskog kapitula. U molitve sestara preporučamo naše članice Kapitula.

Dok u adventskom vremenu, vremenu iščekivanja i čežnje, obraćenja i nade iščekujemo *Kralja vječne slave*, želim svima nama plodovima Duha Svetoga ispunjene ove nadolazeće dane. Mir i Dobro!

s. M. Zdenka Petrović

IZ BOSANSKO-HRVATSKE PROVINCIJE

Drage sestre!

Svim sestrama u Kongregaciji pozdrav iz Sarajeva!

Radosne smo što sa svim sestrama Kongregacije možemo podijeliti nekoliko događaja iz života naše Provincije kroz zadnjih nekoliko mjeseci.

Naše sestre sudjelovale su na mnogim susretima pri obilježavanju 800. obljetnice franjevačke karizme kako u vlastitim župama tako i na završnim slavljinama.

Polovinom kolovoza primile smo prvu skupinu djece u našu ustanovu za prihvata i odgoja djece *Mala škola* u Varešu. Trenutno imamo devetero djece različitih uzrasta, za predškolski odgoj, za osnovnu školu i za srednju školu.

U rujnu su članice Provincijske uprave organizirale susret s kućnim predstojnicama u Zagrebu i u Bugojnu. Provincijska predstojnica s. Ivanka Mihaljević tom se prigodom osvrnula na vizitaciju, a provincijska ekonomica s. Mladenka Čurić progovorila je o ekonomskom poslovanju u zajednicama. Tijekom jeseni članice Provincijske uprave posjetit će sve zajednice sestara.

Dana 20. rujna u Fojnici smo proslavile 60. obljetnicu novicijata u Provinciji. Misno slavlje predslavio je fra Franjo Miletić koji je svjedok prvoga primanja u novicijat 31. svibnja 1949. u Fojnici. Godinu kušnje započele su s. Anuncijata Martić, s. Tomislava Djedović i pokojna s. Anđela Mišković. Fra Franjo je na poseban način povezan s događajem koji se slavio jer je on u ono vrijeme kao jedanaestogodišnji dječak boravio u samostanu i spremao se za odlazak u sjemenište. Tog jutra je ministrirao. Prisjeća se, dok se slavila sveta misa u jutarnje sate, u crkvi su - iza zatvorenih vrata - u tajnosti primljene u novicijat tri sestre.

Prigodom slavlja obljetnice sedam sestra juniorki obnovilo je svoje zavjete.

Tjedan dana poslije, 27. rujna, u Kloštru Ivaniću obilježile smo 50. i 60. obljetnicu redovničkog života naših jedanaest sestara.

Šezdesetu obljetnicu redovničkog života obilježile su dvije sestre s. Anuncijata Martić i s. Tomislava Djedović, a 50. obljetnicu obilježilo je devet sestara: s. Leonarda Novak, s. Brigita Bernatović, s. Vjenceslava Barun, s. Vitomira Jurič, s. Kristina Svalina, s. Marijana Živković, s. Krunoslava Beblek, s. Paulina Filipović i s. Bogomila Lijović.

Dan uoči ovog slavlja, pod Večernjom molitvom primljene su u novicijat Nikolina Mišković i Andrijana Dankić, a u postulaturu Nevenka Mijatović, Petra Jozić, Nevenka Jelica i Marina Jurišić.

Dana 11. listopada u župi Bezgrešnog začeća BDM u Vidošima kod Livna, prve zavjete položila je s. Maja Ivković. Istoga dana preminula je naša s. Katarina Mikić u Gornjoj Tramošnici.

Novi članovi radost su za svaku obitelj pa tako i za našu redovničku zajednicu. Početkom školske godine u kandidaturu su primljene dvije kandidatice: Ivana Jezildžić i Slađana Radovac.

Uz liturgiju obreda preminuća sv. Franje, s posebnim naglaskom na 800 godina franjevačkog poslanja, u duhu zahvalnosti proslavile smo svetkovinu našega svetog oca Franje.

Mir i dobro!

s. M. Kata Karadža

IZ AUSTRIJSKO-KORUŠKE PROVINCIJE

Svim sestrama naše Kongregacije srdačan pozdrav!

U životu nam često bivaju darovani trenutci koji nas razvesele i dubinski obogate. Sa zahvalnošću ih se sjećamo, kroz njih otkrivamo Božju dobrotu.

Priliku za osobitu zahvalu Bogu i za zajedničko slavlje dale su nam tri zlatne jubilentkinje: s. Karmela Kelih, s. Regina Tolmaier i s. Serafina Roblek. One su 5. rujna u Sv. Petru proslavile 50. obljetnicu redovničkoga života. Pridružila im se i s. Suzana Masten, provincijalna predstojnica tršćanske provincije. Zaželjele smo im da ih dragi Bog i nadalje vodi i poživi u dobru zdravlju.

Polovicom rujna nekoliko naših sestara sudjelovalo je na Redovničkom danu u Sloveniji. Redovnički dan sudionicima je otvorio nove vidike te ih utvrdio u vjeri i ljubavi prema sv. Euharistiji.

Za nas je posebno važan događaj i slavlje u Mariboru koncem rujna. Spominjali smo se blaženoga biskupa Antona Martina Slomškega, koji je prije 150 godina premjestio sjedište Biskupije iz Sv. Andraža, u Koruškoj, u Maribor. Bez toga njegovog dalekovidnog poteza po svoj prilici ne bi bilo ni Kongregacije školskih sestara.

Pravo franjevačko veselje, oduševljenje i duhovni sklad doživjele smo 3. listopada u Ljubljani na završetku proslave 800. obljetnice karizme sv. Franje. Na spomen sličici piše: “800 godina, a još uvijek drži”. Neka se duh sv. Franje i ubuduće širi i produbljuje.

Slavljima još nije kraj. S. Patricija, provincijalna predstojnica sjevernoameričke provincije, pozvala je na proslavu 100. obljetnice dolaska sestara iz Maribora u Sjevernu Ameriku. Tako smo s. Veronika i ja preletjele ocean. Posjetiti Ameriku, doista je nešto posebno. Nema svatko te sreće. Iskrena hvala sestrama. Njihova jednostavnost i gostoljubivost znak su da su očuvale baštinu prvih sestara.

U vrijeme od prije 140 godina odvele su nas mlađe sestre mariborske provincije. One su 29. listopada u Sv. Petru izvele dramsku izvedbu “Marjetice” (Tratinčice), u kojoj su na simpatičan način prikazale život i djelovanje naših prvih sestara u Mariboru. Duboko predanje majke Margarete, koje se zrcali u uskliku: “Sve polažem u Božansko Srce Isusovo”, neka bude i naše geslo. Mir i dobro!

s. M. Ambrozija Potočnik

